

d'Oude Binnenstad

Kwartaaluitgave van de samenwerkende bewoners en ondernemers in de Amsterdamse binnenstad. Gratis huis-aan-huis verspreid in de oude binnenstad.

Kent u ze?

Wie zijn de tien auteurs die niet bij naam worden genoemd? > 5

Lief dagboek ...

De Ombudsman deelt zijn ervaring met de buurt op Twitter. > 6/7

'Kom Boris, rondje Wallen'

Exclusief: lees nu alvast het kerstverhaal van 2021. > 8/9

Ze had een talent voor vriendschap

Voormalig redactielid Eveline Brilleman is overleden. > 11

Project 1012 is dood Leve Project 2.0

De Rekenkamer heeft eerder dit jaar korte metten gemaakt met Project 1012 en noemt als oorzaken een gebrek aan politiek draagvlak, onvoldoende beschikbare middelen en instrumenten, en een gebrek aan daadkracht.

In het rapport merkt de Rekenkamer daarbij op dat 'de reactie van het College de indruk wekt dat de noodzaak voor deze extra inspanningen niet helemaal wordt onderkend.' Omdat zowel de criminele ondermijning als de toerismeoverlast zijn toegenomen, lijkt de tijd rijp voor een Project 2.0.

In 2009 startte de gemeente Project 1012, waaraan een groot onderzoek naar de criminele ondermijning in het Wallengebied voorafgegaan was. Dit Emergo-onderzoek (2007-2011), kwam tot stand in samenwerking met de politie, justitie en de fiscus en bracht ernstige problemen in bepaalde branches aan het licht.

Met Project 1012 wilde de gemeente de criminele infrastructuur op de Wallen doorbreken en de kwaliteit van het entreegebied van Amsterdam vergroten. Dit ambitieuze project kende enige succesjes, maar het hoofdoel is nooit gehaald. Ondertussen veranderde de stad onder invloed van het toenemende massatoerisme, wat weer nieuwe problemen met zich mee heeft gebracht.

Op 11 juli stuurde minister Ferd Grapperhaus van Justitie en Veiligheid een brief naar de Tweede Kamer. Hij schreef daarin dat de georganiseerde criminaliteit de samenleving ondermijnt en zich in allerlei woonwijken en legale sectoren heeft genesteld zoals transportvoorzieningen, de financiële en juridische dienstverlening, recreatieterrains, de vastgoedsector, horeca, detailhandel et cetera. Hij pleit in zijn brief voor 'een combinatie van preventie, toezicht en handhaving en repressie.'

Lucky Luke

Begin dit jaar had Grapperhaus in *NRC Handelsblad* al de toon gezet met de aankondiging van een nieuw actieplan tegen de ondermijnende criminaliteit. 'De overheid moet een beetje zijn als Lucky Luke die een geterroriseerde buurt binnenrijdt. Mensen moeten zien dat de overheid er keihard tegenin gaat.' De eerste cowboy die opdook in de rosse buurt was ombudsman Arre Zuur-

mond. Hij haalde vanaf zijn tijdelijke adres op de Wallen het wereldnieuws met zijn constatering dat er sprake is van een handhavingscrisis in een weteloze jungle.

Zuurmond schreef dat de bewoners niets merken van de extra maatregelen van de gemeente tegen de overlast in de binnenstad: 'Gedurende de nacht wordt het niet rustiger maar drukker. Er vinden massaal overtredingen plaats en zichtbare handhaving ontbreekt grotendeels.'

Op een broeierige zomeravond ging ook de kersverse burgemeester Femke Halsema de buurt in om de situatie met eigen ogen te aanschouwen. Met veel tamtam kondigde ze kort daarna nieuwe maatregelen als dwellpauses aan. Maar die zijn er niet gekomen.

Prostitutiediscussie

De zinderende zomer was nog niet ten einde toen een tweede cowboy opstond in de media. Oud-hoofdcommissaris van de politie Joop van Riessen riep in *Het Parool* op om te stoppen met

de prostitutie op de Wallen. 'De functie van hoerenbuurt voor zeelieden is allang vervaagd. Nu trekken hordes joelende toeristen langs Oost-Europese vrouwen. Het is mensonterend, een schandalige situatie.'

Volgens Van Riessen durft de politiek het debat over de sluiting van de Wallen niet aan. Toch vonden zijn woorden weerklank in de politiek. Op een kennismakingsbijeenkomst met het Integraal Burgwallen Overleg (IBO) liet burgemeester Halsema zich ontvallen: 'De woorden van Van Riessen zijn mij uit het hart gegrepen.'

Zo is ineens de discussie over het verplaatsen van de prostitutie naar andere buurten geen politiek taboe meer. De coalitiepartijen GroenLinks, D66 en SP spraken zich uit over een nieuw vergunningenbeleid voor prostitutie buiten het centrum. En het CDA pleitte voor het radicaal stoppen met raamprostitutie op de Wallen.

Daarmee zouden niet alleen de Wallen worden ontlast, maar ook zouden de prostituees geen last meer hebben van

massa's toeristen die wel komen kijken, maar niet kopen. Dan zou er dus een einde komen aan de raamprostitutie zoals we die hier nu kennen.

Burgemeester Halsema heeft gezegd dat stoppen met raamprostitutie geen doel op zich is. Maar er geldt volgens haar geen enkel taboe bij de aanpak van de binnenstad.

24-uurseconomie

De Ondernemersvereniging Oudezijds Achterburgwal (OVOA) is tegen sluiting van de ramen en wil juist méér geschikte werkplekken in de buurt.

'Met Project 1012 en het gebrek aan handhaving heeft de gemeente van de Oudezijds Achterburgwal een Red Light Strip gecreëerd waar alles kan en mag. De OVOA pleit voor terugkeer van de oorspronkelijke raamprostitutiezone, dus inclusief de ramen in het Sint Annenkwartier', aldus woordvoerder Marcel Katee.

Volgens hem moet de gemeente geen proefballonnen oplaten en zich houden aan het coalitieakkoord van mei 2018,

waarin staat dat nieuw beleid en initiatieven ten aanzien van prostitutie in goed overleg met de sekswerkers zelf worden ontwikkeld.

De OVOA heeft een eigen toekomstvisie opgesteld en wil van de Wallen hét erotisch en cultureel centrum van Europa maken met een 24-uurseconomie voor winkel-, horeca-, leisure- en erotische functies.

Overlastbestrijding

Veel buurtbewoners zien juist liever een beperking van de openingstijden en een uitbreiding van de handhaving. 'Ik zie de raamprostitutie het liefst verdwijnen, want die trekt een dronken publiek aan. En waarom gaan de ramen en horeca 's nachts niet tegelijkertijd dicht?', aldus buurtbewoner Teun Hubar.

Burgemeester Halsema heeft op 11 december een reeks maatregelen tegen de overlast aangekondigd die op korte termijn ingaan. Zo worden er in de avond en de nacht tijdelijk extra handhavers ingezet die boetes direct innen. Ook is er een communicatiecampagne over het alcoholverbod van start gegaan. Daarnaast wordt er streng gehandhaafd op het doorschenken in de horeca op straffe van een week geen alcohol te mogen schenken.

De komende maanden komt Halsema met meer maatregelen. De nieuwe visie over de toekomst van de Wallen en de daarbij horende structurele ingrepen wordt van de zomer gepresenteerd.

Nieuwe wapens

Cowboys kunnen niet zonder wapens. In november heeft Minister Grapperhaus opnieuw een brief aan de Tweede Kamer gestuurd met een update over nieuwe en lopende wetgeving, maatregelen, instrumenten en geld om de criminele ondermijning aan te pakken. Amsterdam krijgt ruim 8 miljoen euro uit het Ondermijningsfonds van 100 miljoen en de burgemeester krijgt steviger instrumenten om meer grip op de stad te krijgen. Daarnaast heeft Grapperhaus landelijk meer dan 1100 extra agenten beloofd en loopt er een big data-analyse naar criminele ondermijning.

De APV wordt uitgebreid met een aanwijzingsbesluit. In de strijd tegen de criminele ondermijning geeft dit aan de burgemeester de bevoegdheid om panden, straten, branches en gebieden aan te wijzen waar een vergunningsplicht gaat gelden voor bepaalde bedrijfsmatige activiteiten.

Begin januari start Halsema gesprekken met ondernemers en bewoners van de binnenstad. De gesprekken moeten leiden tot het nieuwe Project 2.0 tegen de criminele ondermijning en voor een leefbare binnenstad. Met draagvlak, toereikende middelen en daadkracht.

Colofon

d'Oude Binnenstad

Kwartaaluitgave van bewoners en ondernemers in de Amsterdamse binnenstad.

Postadres: Dr. Willem Dreesweg 21
1188 KA Amstelveen
tel: (020) 627 24 24
fax: (020) 627 13 13
E-mail: redactie@oudebinnenstad.nl

Coördinatie: Huub Michielsen

Redactie: Eddy Appels, Eveline van Dijk, Norinda Fennema, Joep de Groot, Michiel van Haelst, Wim de Jong, Greet van der Kriek, Wanda Nikkels, Willem Oosterbeek, Walther Ploos van Amstel, Edwin Schölvinck, Gerrit van de Veen, Herman Vuijsje, Bregje van der Wijst.

Fotografie: Marian van de Veen-Van Rijk

Secretariaat: HEM Automation

Eindredactie: Ewout van der Hoog, Huub Michielsen, Bert Nap

Vormgeving: Ontwerpbureau Mirjam Boelaars

Drukker: Reijnen Media

Commentaar

Minder blik. Maar dan?

Na honderd jaar heeft de auto in de steden zijn langste tijd gehad. De auto moet weg uit de oude binnenstad om meer ruimte te maken voor voetgangers en fietsers. Dat beleid is vier jaar geleden ingezet door VVD-wethouder Pieter Litjens. Een prima plan. Maar ...

Om de auto terug te dringen uit de binnenstad gaan de parkeertarieven voor bezoekers nog verder omhoog. Volgens experts zal die maatregel weliswaar dertig miljoen euro in de kassa van de Stopera brengen, maar niet tot minder verkeer leiden. Aan de andere kant merken de buurtbewoners en buurtondernemers, die acht op de tien geparkeerde auto's in de oude binnenstad bezitten, niets van die hogere parkeertarieven.

Intussen 'investeert' de gemeente vrolijk verder in parkeerplaatsen onder de grond voor vergunninghouders. Zo'n ondergrondse bewonersplek kost de gemeente elk jaar tot meer dan tienduizend euro. Dat is een stevige subsidie voor autobezit. Zo krijgen bewoners en ondernemers wel de lusten van een eigen auto, maar delen zij niet eerlijk in de lasten. Moet hier niet eens een goed gesprek worden gevoerd over de alternatieven?

Tienduizend minder geparkeerde auto's op straat klinkt leuk. Maar wat zijn straks de spelregels voor het gebruik van de ruimte die vrijkomt? Wie het weet mag het zeggen. Meer ruimte voor fietsparkeren? Dan vervangen

we het ene stilstaande staal door het andere stilstaande staal, en daar winnen we niks mee. Meer ruimte voor voetgangers? Graag, maar hoe dan? Het is ruimte van ons allemaal en daarmee eigenlijk van niemand. Wordt de oude binnenstad straks nog aantrekkelijker voor de overmobiele Amsterdammers en toeristen? Worden de Wallen de nieuwe hippe hotspot? Bezoekers willen vertier en vermaak. Daar zit business in. Een beetje slimme overheid wikt en weegt. Die lege parkeerplekken leveren als terras natuurlijk veel precario en banen op. Willen we dat? Of dan toch maar liever die stille auto voor de deur?

Een autoluwe binnenstad vraagt om een samenhangende aanpak – met een goed verkeersplan, spelregels voor de openbare ruimte, intelligente toegankelijkheid, een prijskaartje voor de toegang en het parkeren (ook voor bewoners en ondernemers), een strikte handhaving en veel minder ontheffingen. Verder moet er een plan komen voor slimme bevoorrading, goed openbaar vervoer, fietsroutes, voetgangersgebieden en taxivervoer voor wie de auto niet kan missen. Anders wordt de buurt steeds minder inclusief voor mensen die minder mobiel zijn. Dat wordt nog een stevig debat.

WALTHER PLOOS VAN AMSTEL

Bezoek onze website www.oudebinnenstad.nl

d'Oude Binnenstad

WIJ ▾ KRANT ▾ ADVERTEERDERS ▾ FACEBOOK ▾ CONTACT

Joep de Groot

Verder kun je de sekswerkerij om één uur 's nachts sluiten. In Artis krijgen de dieren ook rust.

Peesboot

Volgend jaar is het Rembrandtjaar, als de man 350 jaar dood is. Wij van de *Mee in Mokum*-rondleidingen hebben een speciale rondleiding met veel informatie over deze zeer eigenwijze man: over waar hij woonde, over zijn werk, zijn vrouwen en zijn moeite om met geld om te gaan.

Ik denk niet dat de buurt overspoeld gaat worden met deelnemers. Of ze moeten massaal op het graf van Saskia van Uylenburgh in de Oude Kerk afkomen. Dit graf wordt trouwens bij de openstaande deur van de Heilig Grafkapel voorzien van een rode waas door dat domme rode raam in de kapel. Die kapel is daardoor veranderd in een leegstaande hoerenkast. Van het prachtige hanggewelf is weinig meer te zien. Ik ben benieuwd wat de volgende tentoonstelling weer gaat brengen. Gelukkig zijn de orgelpijpen teruggeplaatst.

Verder hebben wij bij *Mee in Mokum* sinds kort een rondleiding voor kinderen over het ontstaan van Amsterdam. Onderweg gaan ze op zoek naar dieren. Je staat versted hoeveel er te vinden zijn. Er moet een vragenlijst ingevuld worden. Je kunt daar een leuke verrassing mee verdienen. Kijk op meemokum@gildeamsterdam.nl.

De drukte in de buurt staat wel op de kaart. De overlast van de boten gaat aangepakt worden. Ook krijgt het alcoholverbod veel aandacht. Het schuurt wel een beetje dat buiten de Appie en de Dirk er vele verkooppunten zijn voor bier.

Over het opheffen van de sekswerkerij komen van verschillende kanten geluiden. Maar als ik de huidige situatie zie, is het een neergaand bedrijf. Overdag staat bijna de helft leeg en ook in de avond vallen er gaten. Alleen al om de huur te betalen heeft een sekswerker per dienst drie à vier klanten nodig. Een slechte dag kan altijd, maar als de volgende dagen niet anders zijn, zoeken de dames andere wegen. Het internet heeft de boel heerlijk veranderd. De roep om het aloude peeshotel wordt steeds sterker.

Misschien moet je zo'n Rijnboot nemen. Die heeft origineel zestig tweepersoonskamers. Door de fitnessruimte, de eetzaal en de keuken te verbouwen, kun je makkelijk zestig kleinere afwerkplekken maken. Maak in de lounge een coffeeshop en souvenirwinkel. Op het dek een kroeg met een heel groot terras. Het onderkomen van de bemanning kun je ombouwen voor daklozen of asielzoekers. Zorg voor een strakke organisatie, waar ook de hulpverlening in meespeelt. Zoek een goede plek en je bent van een hoop gedonder af en maakt veel mensen gelukkig. Zo kun je binnen een mum van tijd de sekswerkers niet alleen controleren maar ook registreren en zorgen dat de belastingdienst zijn portie krijgt. Verder kun je de sekswerkerij om één uur 's nachts sluiten. In Artis krijgen de dieren ook rust.

U mag medelijden hebben met de raamexploatanten, maar dat is niet verplicht.

BUURTKRONKELS

POP TRADING COMPANY

Exclusief op vier wieltjes

GREET VAN DER KRIEKE

Pop is een skateboardterm. Het is het geluid dat je skateboard maakt na een sprong. Als je hoog springt, hoor je bij de landing luid en duidelijk 'pop' als de wieltjes weer op de grond landen. Het wordt mij uitgelegd door Ric van Rest (1988) en zijn compagnon Peter Kolks (1983).

In de Sint Annendwardsstraat 3a zijn ze met een Skateteam neergestreken en verkopen er hun exclusieve skatekleding. Het pand huren ze van woningcorporatie 1012Inc. Toen een

Peter Kolks en Ric van Rest

foto: Corné Bastiaansen Fotografie

Nul punt nul is FINE!

Burgemeester Halsema heeft op 11 december aangekondigd dat het alcoholverbod op de Wallen vanaf nu streng wordt gehandhaafd. Sommige buurtbewoners stoorden zich aan de grote 0.0 spandoeken waarmee de gemeente het alcoholverbod in het Engels kenbaar maakt. Bierbrouwer Heineken haakte op zondag 16 december aan bij de overheids campagne door in het verbodsgebied gratis 0.0 bier uit te delen met de slogan: *No alcohol in public spaces is totally FINE!*

buurtgenoot de blinkend witte, groot uitgevallen pijpenla zag, riep hij spontaan 'dat het wel een museum lijkt'. De inrichting is smaakvol. Er hangt uitgekende kleding aan een rek langs de wand. Wie de hagelwitte winkelruimte binnenkomt, kan niet om de pasruimte heen: die knalt je tegemoet. Vrijwel alle skatecoryfeën hangen daar in vol ornaat. Her en der liggen er wat truien, ook zijn er nog wat caps in vitrines, maar daar blijft het bij. Het woord exclusief is er nadrukkelijk van toepassing.

Pop Trading houdt zich verre van made in China. Drie jaar geleden zijn ze begonnen met het opzetten van een aan de skatewereld gerelateerde kledinglijn. Die wordt vooral in Portugal, maar ook in de USA gefabriceerd. Het moet duurzaam zijn, makkelijk zitten en vooral ook tegen een stootje kunnen. Je moet je er vrij in voelen. De kleding wordt in spectaculaire reclamefilmpjes geshowd door echte skaters.

Een skater gaat uitdagingen aan, heeft zijn lijf onder controle, beheerst zijn technieken, houdt van reizen en heeft er vooral plezier in om een skater te zijn. Skaters hebben dan ook overal hun vrienden. Zelfs als je de taal niet spreekt, dan nog begrijp je elkaar via het board. Skaters zijn overigens niet onder één noemer te vangen. Huisvaders en jochies van tien jaar die gegrepen worden door dat plankje met die vier wieltjes. 'Het is eindeloos oefenen', vertelt Ric, 'zoals Cruijff eindeloos met de bal tegen het muurtje kopte.' Willem van Dijk is een skater van het eerste uur, wijkverpleger in de Jordaan en hier nu floormanager in de Sint Annendwardsstraat.

In de zomer organiseert Pop Trading special events voor skaters in Amsterdam. Iedereen is welkom, want de winkel is gastvrij naar iedereen. Skaters komen er voor een praatje, of kijken er een filmpje – maar loop hier ook als buurtbewoner eens naar binnen.

Red Light District Tour

Ontdek de Wallen met een app

EVELINE VAN DIJCK

Je hoort het vaak: gemopper over rondleidingen op de Wallen. Groepen die de stoep blokkeren. Het kan ook anders. Sinds kort is er een app waarmee de bezoeker een privé rondleiding krijgt door een virtuele gids en maar liefst tweeëntwintig experts die uitleg geven over de buurt. Zonder opstoppingen.

Elard Tissot van Patot is de oprichter van Amsterdam Red Light District Tour. Hij studeerde economie, werkte bij Tours & Tickets en bij Groupon. Intussen ontwikkelde hij in 2011 de informatieve en vergelijkingswebsite *AmsterdamRedLightDistrictTour.com*. De site trok maandelijks 3000 bezoekers. Toen hij toe was aan een nieuwe uitdaging, adviseerde zijn vriendin hem om meer te gaan doen met die site en dat bracht hem op het idee om zich te specialiseren in persoonlijk getinte tours.

Het voelt alsof je met een vriend door de buurt loopt.

Het voelt alsof je met een vriend door de buurt loopt. Deze credit kreeg Tissot van Patot bij een uitzending van FoxNews. Het betekende een kantelpunt voor zijn in 2014 gestarte bedrijf Amsterdam Red Light District Tour. Het bezoekersaantal van zijn website steeg met sprongen tot inmiddels maandelijks ruim 70.000.

Virtuele gids

Later ontstond het idee van een virtuele Wallengids. 'Met m'n vader praatte ik erover in een café, en die zei *Schrijf nou eens op wat je in je hoofd hebt.*' Tissot van Patot legt een aantal dichtbeschreven bierviltjes op tafel.

'Dit is de eerste uitwerking van het idee', zegt hij. 'Verhalen uit de buurt; flexibel; spannend / uniek; géén grote groepen; never get lost', leest hij voor. Op een ander viltje staat, onder het kopje *Wat heb ik nodig?:* 'verhalen, techniek; routes / maps / foto's; betaald systeem; sharing'. Het was het begin van de onlangs gelanceerde Amsterdam Red Light District Tour app.

Tissot van Patot deed zelf de research en schreef het script samen met een medewerker. Hij was verrast door het enthousiasme waarmee men zijn idee begroette. Verhalenvertellers werkten belangeloos mee. Hoewel een aantal bedrijven bij naam genoemd wordt, is er geen sprake van sponsoring of commissie, beklemtoont hij. 'En de Wallen-app kan ook meehelpen bij de vermindering van het aantal

Elard Tissot van Patot

groepen en het verbeteren van de doorstroming op de Wallen.'

22 experts

Met de Engelstalige app kun je op ieder moment, en zo vaak als je wilt, een rondleiding krijgen over de Wallen. Tijdens de audiotour loopt de luisteraar mee met Sophie, een (virtuele) lokale gids.

Onderweg introduceert zij 22 experts, onder wie historicus Russell Shorto, Henny Tinga van het Leger des Heils, stadsarcheoloog Jerzy Gawronski, Martine en Louise (De Ouweloen) Fokkens, een Roemeense raamprostitutie en de oprichtster van het Prostitutie Informatie Centrum Mariska Majoor. Ook Theodoor van Boven, eigenaar van de Condomerie, en Jan Otten van de Casa Rosso komen aan het woord.

Tissot van Patot: 'Het gaat over onderwerpen die direct of indirect verbonden zijn met de Wallen, de Nederlandse cultuur en de Amsterdamse geschiedenis. De mensen die ik Sophie onderweg virtueel laat tegenkomen hebben allemaal een band met de buurt.'

31 stops

De tour telt 31 stops. Het startpunt is de Schreierstoren, het laatste verdedigingswerk van de in 1482 opgetrokken stadsmuren. Terwijl menige gids meent dat de toren zijn naam dankt aan alle vrouwen die schreiend hun man het ruime sop zagen kiezen, vertelt onze virtuele gids Sophie dat 'Schray' scherpe bocht in de stadsmuur betekent en dat de Engelse onderzoeker Henry Hudson in 1609, destijds in dienst van de VOC, hiervandaan vertrok om vervolgens Nieuw Amsterdam, het latere New York te ontdekken.

Sophie voorziet de luisteraar van historische informatie en 'ontmoet' bij de Schreierstoren Patrick, een lokale politieagent, die vertelt dat we ons weliswaar in een veilige buurt bevinden met meer dan vijftig politiecamera's, maar dat het toch constant oppassen blijft voor zakkenrollers en straatdealers. Verder drukt hij ons op het hart om luisterend met je headset op, goed op de stoep te blijven. Hierna voert de rondleiding kriskras door de oudste straten van de Wallen.

De verhalen zijn ook mee te lezen en je kunt steeds zien waar je op de route bevindt. Bang voor verdwalen hoeft dus niet te zijn. Je kunt de tour overal onderbreken; ook kun je zelf de route en volgorde van de stops bepalen. Bij de Oude Kerk ontmoet Sophie socioloog

en schrijver Herman Vuijsje, eindredacteur van het standaardwerk over de buurt *Aan de Amsterdamse Wallen*. Vuijsje leert de luisteraar: 'De Oude Kerk is niet alleen de grootste kerk van Amsterdam, maar ook een van de lichtste. Vanwege de slappe ondergrond werd de kerk zo licht mogelijk geconstrueerd, letterlijk en figuurlijk met veel hoge spitsboogvensters en zo veel mogelijk hout. Het gebouw 'drijft' als het ware in het zompige veen. Het gebouw ontleent zijn schoonheid en luchtigheid dus niet aan een of andere architectonische of theologische opvatting, maar aan puur praktische overwegingen.'

Drugs & seks

Ook nuttige informatie over softdrugs en harddrugs wordt de touganger niet onthouden. Drugsconsulent August de Loor gaat in op het drugsbeleid en het belang van drugstests. De Loor adviseert om desgewenst bij smartshops een easy-to-use drug test kit te kopen, waarbij duidelijk aangegeven staat wat er inzit.

Je kunt zelf de route en de volgorde van de tour bepalen.

In het hart van het Red Light District belt Sophie met de Britse sekshistoricus Dr. Kate Lister. Zij vertelt: 'Volgens antropologen is er geen enkel bewijs dat sekswerk het oudste beroep ter wereld is.' En ze vervolgt: 'Tegenwoordig is hoer een beladen woord, maar vroeger werd het gebruikt voor vrouwen die buiten de gangbare normen stapten. Zo noemde men Jeanne d'Arc ook een hoer. Het Germaanse woord 'horon' betekent 'iemand die verlangt'. Volgens die uitleg zijn we per definitie allemaal hoeren, want we verlangen allemaal.'

De bijna twee uur durende tour eindigt op de Zeedijk met Diana van Laar van 't Mandje, het roemruchte homocafé van Bet van Beeren.

Met deze unieke, educatieve en leuke app heb je voor € 4,99 de beste Wallen-experts in je broekzak!

www.amsterdamredlightdistricttour.com/news/amsterdam-audio-tours-app

Win 15 euro!

U moet er de krant voor verminken, maar dan krijgt u wel korting. Bij hoeveel advertenties is dat het geval? Zo luidde de vraag in het oktobernummer van deze krant.

Het enige juiste antwoord is: één, namelijk de advertentie van Les Petites Puces op pagina 10.

Meerdere goede oplossingen werden ingezonden. Na loting gaat de prijs van 15 euro naar P. Brouwer.

Onze nieuwe opgave is dit keer een bijzondere. Het artikel Domweg (on)gelukkig op de Wallen op bladzijde 5 gaat over schrijvers. De vraag is: wie zijn de tien auteurs die in dit artikel niet worden genoemd, maar wel worden geciteerd?

Mail uw antwoord naar

redactie@oudebinnenstad.nl

Onder de inzenders van het goede antwoord verloten we een cadeaubon ter waarde van 15 euro, te besteden bij een adverteerder in deze krant, te kiezen door de winnaar.

Even weg

Na trouw negenentwintig (!) jaar bijna alle foto's voor onze buurtkrant gemaakt te hebben, moest fotograaf Marian van de Veen-Van Rijk helaas voor het kerstnummer verstek laten gaan wegens ziekte. Ze belandde onverwacht in het ziekenhuis en was even 'weg van de Wallen'. Intussen is ze weer thuis en aan de beterende hand. Marian hoopt in de loop van 2019 weer haar camera te hanteren en wenst iedereen een heel mooi en gezond Nieuwjaar!

De adelaars

De oplettende buurtbewoner had natuurlijk al opgemerkt dat bovenop het bekende café Emmelot op de Oudezijds Voorburgwal sinds enige tijd twee adelaars vliegen.

Het terras en het zonnescherm van dit café ondervonden veel overlast van duiven en meeuwen. Het was de zoon van de eigenaresse echter opgevallen dat dit probleem op het café De Jaren in de Nieuwe Doelenstraat was opgelost met roofvogels. Na een zoektocht had hij dit product op internet gevonden.

De duiven en meeuwen zijn nu verleden tijd. Het werkt uitstekend. Alleen zijn de adelaars niet erg weerbestendig en moeten er regelmatig nieuwe worden bevestigd.

GRIP OP UW LEVEN

Steun als het even niet meer gaat

CentraM biedt ondersteuning:

- bij het omgaan met geld(problemen)
- bij het zo lang mogelijk gezond en zelfstandig thuis blijven wonen
- bij problemen in relaties en een veilig thuis
- voor mantelzorgers

CentraM ondersteunt en verbindt bewoners en geeft informatie & advies. U kunt altijd gratis bij CentraM terecht, een verwijzing is niet nodig.

U kunt contact met ons opnemen via:

020-557 33 38 • tussen 9 en 12 uur.
u kunt ook langs komen bij een van onze pluspunten in de buurt. Voor meer informatie en adressen kijk op onze website:
www.centram.nl

PASSENGER TERMINAL AMSTERDAM

Wilt u ook eens een
cruise schip zien?

Kijk op

www.ptamsterdam.com
voor de cruisekalender!

Bridges

MAKE THE EXCEPTIONAL ACCESSIBLE

Bridges is een uniek restaurant, gelegen aan één van de oudste grachten van Amsterdam, met een dynamische sfeer waar 's middags kan worden genoten van een ontspannende lunch en 's avonds van heerlijke wijn-spijs combinaties en verrassende cocktails. Het is een plek waar iedereen zich thuis voelt; met goede service, gastvrijheid en gezelligheid.

Bridges Dining |¹ maakt dineren op Michelin-ster niveau toegankelijk, dankzij de ontspannen Amsterdamse sfeer. Het biedt een uitgebreid à la carte-menu en een speciaal Menu du Chef van vier, vijf of zes gangen. Een bijzonder aspect van Bridges Dining is de Chef's Table middenin de keuken, waar met een groep van max. 6 personen van dichtbij genoten kan worden van de kunsten van de keukenbrigade.

Bridges BarBistro biedt de mogelijkheid om de hele dag te genieten van een uitgebreid menu; vergeet de klassieke volgorde van voor-, hoofd- en nagerechten en vul de tafel met kleuren en wereldse smaken. Bridges BarBistro is de perfecte plek voor een hele avond wining & dining, een ontspannen borrel en alles daar tussenin. De mooie en gezellige centrale bar is daarnaast de perfecte plek om te genieten van een heerlijke cappuccino, een mooi glas wijn of een feestelijke cocktail.

Bridges | Oudezijds Voorburgwal 197 | Amsterdam | +31 (0)20 555 3 560 | Valet parking
info@bridges-amsterdam.nl | www.bridges-amsterdam.nl |

Oudezijds Advocaten

Oudezijds Voorburgwal 237
1012 EZ Amsterdam
t 020-51 50 250
f 020-42 33 959
www.oudezijdsadvocaten.nl

Postbus 3611
1001 AK Amsterdam

K. de Bie
C. A. C. M. Ficq
S. de Vries
S. F. Yap

ZEEDIJK 43

METROPOLITAN

Huisgemaakt gelato en chocolade, van chocolatier Kees Raat

Warmoesstraat 135a | tel. (020) 330 19 55
www.metropolitan.nl

ma-zo: 09.00 - 22.00

Welcome to the pastry room!

UITVAARTCENTRUM ELDERS

rustig en intiem afscheid nemen in een kleinschalig rouwcentrum
t/o begraafplaats en crematorium De Nieuwe Ooster

020 6252201
Kruislaan 235 Amsterdam
www.davidelders.nl

HOUT EN PLAAT
MOOI OP MAAT

Houthandel Schmidt bv

O.Z. Achterburgwal 53-55
1012 DB Amsterdam
Tel. (020) 624 27 65 (020) 622 66 61
Fax: (020) 623 92 59
www.houthandelschmidt.nl
e-mail: houthandelschmidt@hetnet.nl
Maandag t/m vrijdag van 8.00-17.00 u.
Met eigen boot aanlegsteiger

BOSCH

Makita

FLEXA

OOK VOOR PVC, IJZER- EN ELEKTRAWAREN

Zeedijk 99 Amsterdam-C Tel. 020-6234908

YUCCA

O.Z. VOORBURG WAL 181, 1012 EW AMSTERDAM
tel. 020-624 87 66, www.yucca.nu

KLEDING & SIERADEN

DUN 都 容 YONG

est. 1957

"Wij brengen U dichterbij het Oosten."

In ons 6 verdiepingen tellende winkel
vindt U onder andere:

- levensmiddelen
(Chinees, Japans, Thais, Indonesisch, e.a.),
- Chinese kruiden,
- kookboeken,
- keukenartikelen,
- meubelen (zowel nieuw als antiek),
- cadeau-artikelen,
- sier- en gebruiksvoorwerpen (Chinees en Japanse),
- decoratiematerialen,
- kleding (Chinees en Japanse),

Slechts 5 minuten vanaf Centraal Station!

Stormsteeg 9, 1012 BD Amsterdam
(ook ingang op Zeedijk 83)
tel.: 020-6221763, 6267513 - fax.: 020-6256543
http://www.dunyong.com - info@dunyong.com

LAUNDROMAT HAPPY INN

Open 7 dagen per week
8 AM - 10 PM

The best value in town

WARMOESSTRAAT 30
1012 JE AMSTERDAM
(020) 624 84 64
happyinn@planet.nl

VERENIGING VRIENDEN VAN DE AMSTERDAMSE BINNENSTAD

met hart voor de stad

Kom met de Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad (VVAB) op voor:
• behoud en herstel van de historische bebouwing van de binnenstad
• het bevorderen van een goed woon- en werkklimaat

Nog steeds worden plannen gemaakt en ontwikkelingen geïnitieerd, die een bedreiging vormen voor het unieke karakter van onze binnenstad. Plannen, die het monumentale karakter aantasten of ontwikkelen, die eerder passen in een pretpark dan in onze mooie binnenstad.

Nu meer dan ooit is het nodig voor de VVAB om op te komen voor de binnenstad. Meer informatie over de vereniging vindt u op:

www.amsterdamsebinnenstad.nl

draag uw steentje bij en word lid!

Meld u aan als lid op www.amsterdamsebinnenstad.nl/lidworden

restaurant

Hemelse Modder

sinds 1984

www.hemelsemodder.nl
reserveren | 020 - 624 32 03

Domweg (on)gelukkig op de Wallen

WILLEM OOSTERBEEK

Er hebben altijd schrijvers gewoond in onze buurt. Voor langere of kortere tijd. Soms met plezier en soms ook niet.

'Daar lagen gelukkig de rails nog, onafzienbaar, recht, tot aan den horizon, de weg naar Amsterdam. En zijn biljet had-i voor den dag gehaald. En er had nog duidelijk opgestaan: "nach Amsterdam". En op tijd was de trein gekomen en had 'm over de rails naar huis gereden. En toen-i aan 't Centraalstation was afgestapt, toen had-i in de volheid zijns gemoeds een praatje gemaakt met den machinist en hem een sigaar gegeven, een dure, en even de locomotief met z'n hand aangeraakt en gedacht: "aai locomotief".'

Zo was hij in Amsterdam aangekomen, ongetwijfeld de meest literaire stad van Nederland. Nergens anders hebben zich zoveel schrijvers gevestigd als juist hier. Nee, de maker van bovenstaande prachtzinnen woonde niet bij ons in de buurt. Maar als er één buurt is waar veel schrijvers wonen en hebben gewoond is het d'oude binnenstad.

En soms schreven ze niet eens over die ouwe (binnen)stad aan de Amstel, maar bijvoorbeeld over een... eh... een beer. 'Er was eens een beer die in een bos leefde. Het was een lieve lobbies, een echte bereloris. Zijn snuit glom als een kers. Met zijn klauwen vormde hij een hek waarmee hij de deining van zijn buik beschutte; hij gebruikte ze nooit om te klauwen, alleen om zich te krabben.'

De man die zulke schone zinnen schreef wordt een 'Marokkaans-Nederlandse' schrijver genoemd. Ten onrechte volgens de auteur zelf, die tot voor kort in de Wijde Kerksteeg woonde, want op een muil en een klomp, dat 'loopt verdomd moeilijk'. En dat deed hij dan ook niet, zoals iedereen kon constateren die hem tegenkwam in de buurt.

Gauwdieven

Natuurlijk kunnen we niet om hem heen, hoewel vrijwel iedereen aan z'n beeldje voorbijloopt zonder het een blik waardig te gunnen. Sterker: de meesten zien het niet eens. Het is ook een beeldje van niks en het hangt te hoog aan de muur, maar het is er echt. Op de Warmoesstraat. Of hij daar ook echt woonde, zoals het onderschrift meldt? Het vreemde is dat er in diezelfde Warmoesstraat, maar zeker 150 meter daarvandaan, een bordje aan de gevel is geschroefd met daarop eveneens zijn naam. Woonde de man die een kousenzaak overnam van zijn vader, die weer vakkundig om zeep werd geholpen door de zoon van de dichter waardoor hij op z'n oude dag moest gaan werken op de Stadsbank van Lening, dan hier?

Hoewel hij niet in Amsterdam was geboren maar in het verre Keulen, vond hij de stad fantastisch en dichtte hij in 1631: 'Aan d'Amstel en aan t'Y, daar doet zich heerlijk open/ Zij die als Keizerin, de kroon draagt van Europe/ Amstelredam, die 't hoofd verheft aan 's hemels as.'

Meer nog dan voor deze dichter vormden de Wallen het decor voor de vertellingen van een andere literaire bewoner en grootheid uit de Gouden Eeuw. Ter ere van zijn vierhonderdste geboortedag werd in maart 1985 een

deel van de Burgwallen en de Nes omgetoverd in een stukje zeventiende-eeuws Amsterdam. Zijn toneelstukken die toen werden opgevoerd, ademen nog altijd de sfeer van de Wallen met z'n geile knechten, gauwdieven, hoertjes en vrolijke drinkebroers.

Kwartaaldrinker

Er is nog altijd een plaquette te vinden op de hoek van de Nes en de Sint Pieterspoortsteeg van het huis waar hij in 1585 werd geboren. Later verhuisde hij naar de Oudezijds Voorburgwal 244, bij de Damstraat. De man die de 'Zuyderkerck een treffelijk werck' noemde, bracht in een van zijn geschriften een bezoek aan de Grote Vleeshal waar anno 2018 Hudson's Bay is gevestigd. 'Ick heb nog Kalf-vleys, Runt-vleys, Were-vleys, Schapevleys', laat hij een verkoper roepen.

De twee hiervoor geciteerde schrijvers wonden hun leven lang in deze buurt; anderen waren niet meer dan vluchtige passanten. Zoals de man die in 1951 in Eindhoven werd geboren en die, in één van zijn boeken, 'advocaat' en 'kwartaaldrinker' Ernst Quispel het café 'De Engelandvaarder' laat bezoeken en schreef: 'Daar lag de Kloov. Er waren lange dienstjaren voor nodig, belangrijke wapenfeiten, om de Kloveniersburgwal De Kloov te mogen noemen.' Hij woonde korte tijd op Kloveniersburgwal nummer 65 voordat hij definitief (?) naar Amsterdam-Zuid vertrok.

Een andere voorbijganger woonde zo ongeveer overal in Amsterdam behalve op de Wallen. Ze werkte er echter wel: als loopmeisje voor een apotheek op de Zeedijk, waarschijnlijk die van Brandts, gevestigd op nummer 134. Haar vader kon hier aan de slag als koetsier en liet toen zijn gezin overkomen uit het zuiden van Nederland. Ze schreef: 'Zo kwamen we klappertandend en bleek van kou en honger, door de Amstel Amsterdam binnenvaren.'

Uitgewoond

Weer een andere passant had ook geen al te vrolijke inborst. Toen hij nog maar zeventien was dichtte hij: 'Ik voel mij hopeloos verla-

ten/ en in de schemerige straten/ schommelt de sneeuw omlaag.' Hij woonde, zo ongeveer driekwart eeuw later dan het loopmeisje van de apotheek, op de Oudezijds Achterburgwal nummer 55. En hoewel in deze stad geboren, had hij er niet veel mee op. 'Ik haat Amsterdam', schreef hij aan zijn pennenvriend die in Den Haag ter wereld was gekomen, maar die misschien wel de aller-Amsterdamse schrijver ooit werd.

Over zijn woning aan de Oudezijds schreef hij: 'Het was een krot, totaal vernield, uitgewoond en leeg gesloopt toen het, na jaren van kruipen, smeken, kronkelen en zich voor de socialistische loketten vernederen, mij als woonruimte was toegewezen, en elke poging tot verbetering door herstel of verbouwing was weggegooid geld en nutteloze moeite.'

Ondanks zijn haat tegen Amsterdam en het feit dat hij hier maar een paar jaar woonde, sloot hij een innige vriendschap met de dokter aan het Oudekerksplein, een dokter die zonder dat hij het zelf wilde toegeven ook best literaire ambities had en die dichtte over 'het

hoertje in vervuilde sloppen', die haar laatste klant verstoot, 'en zoekt het bed van 't eigen zaad.' Nee, ook beslist geen vrolijke klant.

Ziel

Ach, het waren er zo veel die hier woonden, werkten of studeerden. Kees van Beijnum, die ongeveer onder het biljart van het café in de Warmoesstraat opgroeide. Lucebert, die onlangs zo hard van zijn voetstuk viel. Jan Jacob Slauerhoff en Simon Vestdijk, die studeerden bij Arnold Aletrino in het Binnengasthuis. Eduard Douwes Dekker, die de lagere school bezocht op de Fluweelen Burgwal en die later gaarne op stand logeerde in het Bible Hotel aan de Warmoesstraat, maar die de stad wel 'benauwd en morsig' vond. En Margo Minco, die op de Kloveniersburgwal 49 zat, haar 'laatste onderduikadres'.

En.

Vooruit, nog twee dan. In 1901 keek hij uit zijn zolderraam aan 't Water, dat later werd omgedoopt tot Damrak, en schreef in zijn boek *Toen ik nog jong was*: 'Zoolang ik mij herinneren kan, was de Oudekerkstoren een voorwerp van mijn innigste bewondering.'

Natuurlijk beklom hij de toren toen hij nog een kind was. 'Voor mij had de toren in die tijd een ziel – ik beschouwde hem als een wezen en in mijn verbeelding zag ik hem dan groter en groter worden. Ik geloofde soms dat hij alles zien kon wat in de stad voorviel.' Toen hij veertig was beklom hij de toren nog eens, maar het viel hem tegen omdat Amsterdam 'een wereldstad' was geworden.

Die wereldstad is onze prachtstad, waar de aller-Amsterdamse schrijver die nooit in de buurt woonde altijd over schreef en wiens spreuk is te vinden op de brug naar het Oosterdokseiland: 'Amsterdam is een heerlijke stad/ om te verlaten en aan te komen.'

En zo is het maar net. Want 'Goddank' zijn wij niet als Japi en Bavink Amsterdammer.

Zie ook de *Prijvraag* op bladzijde 3.

Twitter-dagboek van ombudsman Arre Zuurmond

Alarmerende berichten uit een wetteloze jungle

De gemeentelijke ombudsman, Arre Zuurmond, heeft vier en een halve maand in het Wallengebied gewoond. Dat deed hij in het kader van zijn onderzoek naar de leefsituatie in onze buurt.

Om geen informatie uit de tweede hand te moeten gebruiken besloot hij de directe beleving van het wel en wee van bewoners en ondernemers hier aan den lijve mee te maken.

Eerder deed Zuurmond onderzoek in de Leidsepleinbuurt. Om te leren hoe leefbaar de Amsterdamse binnenstad nog is en wat er moet gebeuren om die leefbaarheid te verbeteren, bivakkeerde hij ruim vier maanden op de Wallen. Tijdens die periode sprak hij persoonlijk met meer dan 150 mensen en maakte hij vele rondgangen door de buurt, om met eigen ogen te zien en met eigen oren te horen hoe het er aan toegaat. Ook organiseerde hij gesprekken met bewoners en ondernemers over knellende onderwerpen.

Na zijn eerste weken sloeg de ombudsman alarm via de pers. Geschrokken

van zijn eerste ervaringen meldde hij dat hij de situatie op de Wallen in de nachtelijke uren ervoer als een wetteloze jungle, waarin de overheid onmachtig was om op te treden.

Hoewel burgemeester Halsema zijn woorden sindsdien 'buiten proportie' noemde en zei 'dat hij misschien eens in Somalië moet gaan kijken', vonden zijn woorden wel herkenning en erkenning bij bewoners en ondernemers van de buurt. Zij vonden het verfrissend dat er eindelijk een overheidsdienaar is die durfde te zeggen wat iedereen hier al zo lang dag in, dag uit aan den lijve had ervaren.

De ombudsman heeft van zijn periode in de buurt regelmatig verslag gedaan op Twitter. Zijn tweets geven een goed beeld van zijn bezigheden en ervaringen. Omdat velen niet actief zullen zijn op Twitter, geven wij hier naast een aantal van zijn tweets weer.

De tweets, de aandacht in de pers en de aanstaande rapportage van Zuurmond in januari geven hoop op erkenning van de problemen in de Amsterdamse Wallenbuurt.

arre zuurmond
@Azuurmond
Gevolgd door AT5, d' Oude Stadt, Drukke
Toestand en 5 anderen die jij volgt

Specialized in helping citizens to fight bureaucratic dysfunction. Themes organisational change, transformation and public value

delft ombudsmanmetropool.nl
Lid geworden in april 2011
728 volgend 4.468 Volgers

22 14 175

Lawaai

14 juli. Sinds 24 uur 'woon' ik drie tot vier dagen per week op de wallen. Prachtig huisje, tijdelijk kunnen huren. Wel veel achterstallig onderhoud. Met paar tweehands spulletjes, en wat aanschaffen van Waterlooplein richt ik het sober in. De drukte en herrie is heftig. Constant geschreeuw, getoeter, en een permanente stroom aan voorbijgangers. 60-70 dB, met pieken over de tachtig. Stag party's, muziek producerende mensen, af en toe een sirene, of een motor die veel te veel lawaai maakt. Die laatste heeft er lol in om gaspedaal flink open te trekken, dan maakt zijn motor zoveel lawaai dat alle alarmen van scooters in de buurt afgaan. Ik heb direct goed contact met kroegbaas die ook hotelkamers links (als je me nodig hebt, give me a call) verhuurt. En ook de exploitant rechts is bijzonder aardig. Hij heeft bijna tien appartementen, maar woont zelf buiten de stad.

22 14 175

Evenemententerrein

14 juli. Voordat ik in mijn nieuwe stulpje in bed kruip toch nog even een rondje Warmoesstraat, roze buurt en Zeedijk. Twee agenten gaan achter een man aan die op verdachte manier een steeg ingaat die alleen voor bewoners is. Goed dat ze zo alert zijn. Ik weet het niet zeker, maar in een hoekje zie ik jongens spulletjes aan de man brengen. De jongens gaan een patatzaakje in, kopen veel lekkere spullen en betalen uit buideltjes met geld. Als de eigenaar ziet dat ze hun handelswaar aan het ordenen en tellen zijn, schopt hij ze eruit. Buiten gaan ze ermee door. Allemaal dure spullen hebben ze aan, merkkleding, mooie schoenen, etc. De eigenaar gaat door met opruimen van zijn winkel, en flikkert spullen die bij hem in de winkel op de grond lagen zo de straat op. Opgeruimd staat netjes ... Gesloten winkels en restaurants zetten hun vuilnis alvast buiten, dan kunnen de meeuwen en de ratten alvast wat eten, voordat het morgenochtend wordt opgehaald. De roze buurt is onwaarschijnlijk druk, twee agenten doen hun best, maar of dat genoeg is? De norm bij een evenement schijnt 1 beveiligers op 250 bezoekers te zijn. Als hier 30.000 feestgangers zijn (is nattevingschatting mijnerzijds) dan zouden er meer dan 100 beveiligers in dit gebied moeten zijn. Dit is immers toch ook een permanent evenement? Op terugweg is de Zeedijk erg rustig, behalve op de kop. Daar is het onrustig. Daar roept mijn bedje.

22 14 175

Allerhande bootjes

15 juli. 'Teringherrie', een ander woord heb ik er niet voor ... Zaterdag overdag. Ik ben ontzettend vroeg wakker, van geschreeuw. Het moet half zes zijn. Blijf nog wel liggen, maar echt slapen lukt me niet. In de ochtend ga ik nog wat spulletjes halen, het is best moeilijk om vooraf te bedenken wat je nodig hebt. Waterlooplein is vol en druk, Hema ook. Na de lunch lees ik wat, maar word opgeschrikt door - excusez le mot - teringherrie. Het blijkt een bus op Prins Hendrikkade waar een groep mannen die zich hells angels-achtig gedragen een vip-bus gehuurd hebben. De bus heeft ingebouwde

boxen, disco-rookwerpers inclus. De mannen drinken bier, dansen en brullen luid. De boxen draaien op maximaal vermogen housemuziek. Mijn geijkte geluidsmeter komt op 101,5 dB. De geluidsmeter raadt me aan niet te lang in deze herrie te blijven.

De handhaver staat er schaapectig bij. Als ik hem vraag wat hij ervan vindt, noemt hij het een 'pokkeherrie'. 'Maar ik kan er niks tegen doen, ik ben slechts handhaver.' Omstanders, allemaal toeristen, vinden het prachtig. Dat ze het fietspad bezetten, en een gevaar zijn voor doorgaand verkeer, niemand let erop. Feestje!

Ik volg de mannen naar de overkant, en ontdek een 'nieuwe economie'. Daar meren allerhande bootjes aan om klanten op te pikken. Drank, versnaperingen, alles wordt aangevoerd, in grote hoeveelheden. Ik zie wel tien tot twintig mensen aan het 'werk', al betwijfel ik of ook maar eentje van hen loonbelasting, sociale premies, of omzetbelasting betaalt. De mannen hebben hun sloep gevonden, en ik zie een stapeltje biljetten van eigenaar wisselen. Intussen schreeuwen ze, en draaien harde muziek op het water. Ze zijn niet de enigen, een paar andere boten doen dat ook, en die vinden het ook nog eens leuk tegen elkaar op te bieden. De herrieschoppers verdwijnen in hun boot, om elders lawaai te maken. Ik ga even bijkomen.

22 14 175

Avondje stappen

17 juli. Het is zaterdagavond. De leefwereld en de systeemwereld lijken elkaar niet te ontmoeten. Vanavond eerst twee rondjes over de wallen. Het is zo ongelooflijk druk, dat je er eigenlijk niet kunt lopen. Het zijn vooral toeristen, veel groepjes mannen die avondje stappen hier kennelijk leuk vinden. Veel stelletjes, wat ik niet begriep, maar af en toe ook ouders met hun kinderen. Wiet wordt ruim gebruikt, Amsterdam noem ik gekscherend weleens Open hasjlucht museum. Veel groepjes nestelen zich op de kades om hun zelfgekochte drank en eten daar te nuttigen. Omdat ze dat tot vroeg in de ochtend doen, is dat de zoveelste ergernis voor buurtbewoners. Het stapelt zich op, er gaat nooit iets af ... Vuil slingert overal rond, ik zie ook gedumpte vuilniszakken, een matras en andere rotzooi. Fietsen overal, uiteraard ook op plaatsen waar het officieel niet mag. In een steeg vieren honderd mensen een feestje buiten voor de kroeg, ze zingen, ze joelen en blokkeren het verkeer. Twee motoragenten wurmen zich er door, maar zeggen van het wangedrag niks. De meute opent zich voor hen als de Dode Zee voor Mozes, om na de passage van de agenten zich weer te sluiten en door te gaan alsof er niks gebeurd is. Eindelijk thuis voel ik me uitgeput, het lawaai, de indrukken, de geuren, de beelden, de gezichten, het is te veel om allemaal te verwerken. Ik val snel in slaap, maar schrik zeker twee keer hevig wakker. Het kan verbeelding zijn, maar in mijn lichaam voel ik de adrenalinespuit pompen. Gegil op straat maakt het dierlijke in je wakker. Het kost moeite om weer tot rust te komen.

22 14 175

Lawaai in soorten

25 juli. Als je aan een makelaar vraagt wat de waarde van een pand bepaalt, is het antwoord: 'locatie, locatie, locatie'. Als je aan de binnenstadbewoner vraagt 'waar lig jij nou echt wakker van?', dan is het antwoord 'geluid, geluid, geluid'. Dat geluid komt niet alleen de hele tijd bij je binnen, het komt ook op steeds verschillende manieren binnen, waardoor je er niet aan went. Inmiddels weten we al dat de bootjes herrie maken, en dan vooral de illegale snorders, waarvan er ongeveer 350 zijn, die elk naar schatting van bewoners zo een 250.000 zwart bijverdienen, per jaar. Zij hebben lak aan alle regels, dus betalen ze geen belastinggeld, hebben

ze zwartwerkers 'in dienst', en zijn het in feite illegale horecatenten. Die zijn natuurlijk het leukst met versterkte muziek, veel zuipen en dan luidkeels zingen, hoewel ik dat te complimenteus vind voor de dierlijke klanken die ze uitstoten. Het lijkt er meer op dat ze hun innerlijke leegte moeten overschreeuwen door de rest van de wereld te laten horen dat ze het zo verschrikkelijk naar hun zin hebben. Schreeuwende toeristen, diep in de nacht, hard optrekkende motoren met uitgevijlde uitlaten, permanente bassen (ik hoor er eentje, terwijl ik dit schrijf; op maandag acht, om half een, het suist in je oor alsof je een hartklopping hebt ...). Het geluid komt van alle kanten, op alle momenten.

22 14 175

Meeuw in de soep

25 juli. Een nieuwe bron van geluidsoverlast die ik ontdekte, betreft het gekrijs van meeuwen. Die zijn er in deze buurt in steeds grotere getale, vooral ook omdat de horeca, airbnb'ers, en bewoners zelf, ze trakteren op heerlijke maaltjes. Op de wallen zijn veel take-aways die te grote porties serveren die vier tot zes keer opgewarmd zijn. Als je dronken bent, lijkt het lekker, maar het is eigenlijk niet te vreten. Dus zodra je dat door hebt, gooi je het weg, en samen met het afval van restaurants heb je elke dag een koningsmaal voor meeuwen. Die zijn brutaler dan duiven, bij een buurtbewoner vloog er laatst eentje in zijn erwtensoep.

22 14 175

Groepsgids

27 augustus. Gisterochtend, bij naar buiten gaan, stond er een groep van meer dan 30 toeristen, onder leiding van gids, mijn deur te blokkeren. Op zich voor mij geen probleem, ik wals er wel doorheen, maar ik kon niet zien of dit vergunde gids was. Het aantal was in ieder geval erg hoog.

22 14 175

Wil je coke?

6 september. 'Hey man!' Met grote grijns komt een onbekende op me af. Ik krijg een boks. 'Ga je naar de hoeren?' 'Zie ik er zo uit?' 'Dat heb ik niet gezegd. Wil je coke?' 'Nee dank je, ik kan zonder.' Weg is ie weer, mij achterlatend bij modern Amsterdams stilvenen.

22 14 175

Vrouwenexploitatie

27 september. Hoe moeilijk het ook is, Amsterdam zal moeten nadenken over de prostitutie. Het is empirisch, juridisch, ethisch en politiek een mijnenveld, waar we elkaar de rust tot praten, nadenken en luisteren nauwelijks gunnen. Ik heb middelen noch bevoegdheden, maar we moeten toch praten. Eerste verkenning prostitutie. Voor mij als man, als mens is het prostitutievraagstuk op de wallen bijna onmogelijk om te onderzoeken en te bespreken. Niet alleen moet ik er zonder moreel vooroordeel naar kijken, maar ook moet ik tegen evenzovele morele en ideologische vooroordelen opboksen. En wat het nog moeilijker maakt: de vrouwen zelf krijg ik, ook al probeer ik dat al langere tijd, niet te spreken. En bovendien, als ik ze zou spreken,

hoe vrij zijn ze dan om te praten? En hoe representatief zijn zij die wel praten? Tot nu toe heb ik enkele mensen gesproken, waarvan ik zeker weet dat zij de vrouwen en hun werk van dichtbij meemaken. Van hen heb ik het volgende gehoord. Ik deel het met iedereen, omdat we met zijn allen toch het gesprek hierover aan moeten, ondanks alle onmogelijkheden die dat gesprek kent. Erover zwijgen is immers ook geen optie.

Veel spelers in de prostitutie zorgen voor een keten aan zwart geld/overlast/criminaliteit. De eigenaren/verhuurders van de kamertjes vragen hoge huurprijzen. Snorders die hen halen en brengen, de vrouwen die hun eten verzorgen, boekhouders en beheerders, allen vragen hoge bedragen van de vrouwen en worden vaak zwart betaald. De vrouwen zelf staan niet ingeschreven in de BRP, ze hebben geen officieel woonadres, maar alleen een KvK-bedrijfsadres in Nederland. Zij huren (slaap)kamers, vaak met meerderen tegelijk, voor exorbitante bedragen.

Oude en kleine pandjesbazen zijn gestopt vanwege ingewikkelde regelgeving. Grote spelers hebben daarvan geprofiteerd. Deze partijen hebben hele goede advocaten. Het heeft veel weg van de gedwongen winkelen, zoals dat vroeger in de veenkolonien speelde. De prostitutiebazen exploiteren vaak ook horeca, airbnb en souvenirshops. Ze hebben daarmee de hele keten in handen, waardoor er veel zwart geld in kan omgaan en overlast door toerisme door hen over de hele keten wordt gecreëerd. Omzetbelasting binnen de prostitutie wordt veelal niet meer opgegeven vanwege het feit dat de Rijksbelastingdienst niet int, omdat deze 'doelgroep' niet tot prioriteiten hoort. Degenen die dat wel doen, geven foutieve gegevens op, doordat de exploitanten onvolledige informatie verschaffen. Uiteindelijk zal daardoor niemand meer opgeven. Schulden hebben de vrouwen op papier, maar in werkelijkheid houden ze voldoende over om naar familie over te maken. Heel veel partijen profiteren van de vrouwen. Veel contant geld gaat via Brussel en Spanje naar familie in Zuid-Amerika. Brussel tickets zijn goedkoper en er is minder controle. Met name Roemeense en Bulgaarse vrouwen ervaren regelrechte dwang, bij meeste anderen is het vooral drang, van familie of vanwege financiële problemen. De seks die ze bieden is anders dan vroeger. Nu vooral voor de verkeerde toerist, de seks is ook mensonwaardiger, omdat mannen doorgesnoven of dronken zijn, vaker met meer tegelijkertijd gaan en in niets meer lijken op de Amsterdamse mannen die vroeger seks kwamen halen.

22 14 175

Afvaldumpers

5 november. De laatste weken is het aanmerkelijk schoner. De groene bakken werken, en de mannen van de reiniging verdienen enorme waardering. Vanavond ze een tijdje gadeslagen. Wat werken die mannen hard. Nu nog afvaldumpers aanpakken!

7 1 1

arre zuurmond @Azur... · 01-12-18
Vandaag vertrokken van de Wallen. Na vier en halve maand. Meer dan 150 mensen gesproken, boeken, rapporten gelezen en talloze rondes gemaakt. Nu ga ik schrijven aan mijn bevindingen. Iedereen dank voor hulp.

22 14 175

Kerstmis 2021

EEN ELF, EEN BOOM, EEN LAAGJE VERSE SNEEUW

WALTHER PLOOS VAN AMSTEL

Het is kerstavond twintigeneentwintig. Henk doet de deur open voor Kenneth, een boomlange, altijd glimlachende Antilliaan. Kenneth is de bezorgjongen van Picnic, die de laatste jaren de dagelijkse boodschappen bij Henk thuisbrengt. Ook op kerstavond. Want hoewel alle winkels in de binnenstad sinds vorig jaar 7 dagen per week en 24 uur per dag open zijn om meer ruimte te maken voor klanten, zijn die klanten vaak zo agressief dat Henk de boodschappen liever laat thuisbezorgen.

Het is duwen en trekken bij de Dirk van den Broek. Een goedmorgen kan er niet meer af bij de kassa en ze spreken je vaak aan in het Engels. 'En waarom is iedereen zo gehaast tegenwoordig?', mompelt Henk, terwijl hij de boodschappen inruimt.

Kenneth blijft altijd even hangen voor een vriendelijk praatje. 'Ik volg les aan de Hogeschool van Amsterdam, want ik wil data-analist worden.' Henk heeft geen idee wat zo iemand doet, maar hij knikt begrijpend. Iets met computers dus. In zijn jonge jaren had hij geen computers. Wel pen en papier en een secretaresse. En met haar, Petra, is hij toen getrouwd.

Zij is zijn eerste liefde en ook zijn eeuwige liefde. Samen eindeloos gelukkig op de Wallen en nog altijd in hun eerste huis. Samen hebben ze al hun spaargeld en vrije tijd in het opknappen en onderhoud gestoken. Ook toen de kinderen al lang en breed de deur uit waren. En ze hebben samen met de buurtbewoners gevochten om de Nieuwmarktbuurt te behouden en de drugsdealers te verjagen. Nu wonen daar mensen die vaak geen idee hebben wat voor gribus de buurt toen nog was.

'Arme jongen', denkt Henk, want ter verhoging van de feestvreugde heeft Kenneth vandaag een groen-rood elfenkostuum aantrokken en een kerstmuts met zo'n lullig belletje. Hij komt binnen met veel hohoho's en wenst Henk fijne feestdagen en een zalig nieuwjaar toe. Bij vertrek stopt Henk hem tien euro toe als eindejaarsbedankje. Kenneth moet steeds meer moeite doen om bij Henk thuis te komen. Ondanks het kleine elektrische karretje komt een bezorger er bijna niet meer door. Het lijkt slechts een kwestie van tijd totdat ook Picnic stopt met de bezorging op de Wallen, die overvol zijn met toeristen tijdens deze feestdagen. En vorige maand is hier drie keer een bezorger beroofd.

*

Vroeger ging hij nog wel eens met vrienden een hapje eten op kerstavond. Maar

nu de restaurants werken met tijdvensters moet je binnen een uur je drie-gangen toeristenmenu aan statafels wegstouwen. Een hele avond een tafel bezet houden in een fijn restaurant kan niet meer; snel eten, snel de volgende klant, opzouten. Zo is uit eten niet leuk meer.

Op het aanrecht staat een mooie fles oude graanjenever klaar voor de kerstborrel met de burens. Henk zal dan gastheer zijn. De ijskast is goed gevuld met ossenworst, Reypenaar kaas en knoflookolijfjes. Voor hond Boris zijn er kersthondenkoekjes. De kunstkerstboom heeft hij weer van de zolder naar beneden gesleept. 'Je moet er toch zelf wat van maken. Een ander doet het niet', mompelt hij terwijl hij de boom vult met ballen, lampjes en slingers.

Hij denkt terug aan Petra, die genoot van de kerstdagen. Ze overleed vorig jaar. Kerst was steevast varkenshaas met champignonsaus, aardappelkroketjes uit de frituurpan, ten minste drie verschillende groenten en paarsrode stoofpeertjes zoals zijn moeder die altijd maakte. Samen met de kinderen en kleinkinderen was het in huis dikke pret met kerst. Met elkaar naar de kerstdienst in de Oude Kerk, bunkeren aan tafel en uitbuiken met cognac en sigaren. Zonder Petra is het anders. De kinderen durven hem al jaren niet meer op te zoeken. 'We kunnen met de auto de stad niet meer in om je op te halen', whats-appte zijn dochter eergisteren.

Wat kon hij zich verheugen op een mooie kerstavonddienst. Maar de Oude Kerk is al ruim een jaar dicht, nadat het kunstproject 'Inferno in Red 2.0' met veel licht, vuur en geluid het dak, de toren en het carillon van de Oude Kerk zwaar had beschadigd. De restauratie gaat miljoenen euro's kosten. De klokken zijn al maanden stil. Buurtbewoners waren woest. De kunstenaar begreep het niet. Zijn kunst moet het bestaande 'disrupten' om nieuwe paradigma's met elkaar te verbinden in een toekomstige realiteit. Ja, dat had de kunstenaar letterlijk zo gezegd. De directeur vond dat de mensen niet zo moesten zeuren. Ze was onbegrepen door de boze buurt. In *Het Parool* meldde ze dat het maar een clubje kleinzielige, burgerlijke conservatieven was.

*

De burens kwamen op kerstavond langs voor een borrel. Eerst de twee oudere zussen die beneden wonen. Een vrolijk stel dat tijdens gesprekken voortdurend tegen elkaar roept: 'Kun jij hem verstaan? Ik niet.'

Om vervolgens weer door het gesprek heen te kletsen. Bij de VvE-vergadering had Henk ze al eens aangeboden mee te gaan naar een audicien. Maar de dames waren nogal stellig: 'Met ons gehoor is niks mis. Mensen moeten gewoon wat duidelijker praten.'

Ook de twee Spaanse jongens van boven kwamen nog even langs. Een vrolijk jong stel dat bij Booking werkt en een overactief sociaal leven op Grindr leeft. Er kwam veelvuldig herenvisite langs. Straks gingen de jongens nog 'even' de stad in. 'Ach, je bent maar een keer jong', mompelt Henk. Andere burens laten niets van zich horen. Henk weet trouwens niet eens meer hoe ze allemaal heten. Zijn naaste burens verhuuren hun woning steevast aan toeristen.

Het gesprek gaat natuurlijk over de drukte. Henk vraagt zich af hoe het moet als er in 2030 tweeëndertig miljoen bezoekers naar de stad zullen komen. In 2020 slaagde Amsterdam er met vlag en wimpel in om vijftientig miljoen mensen gastvrij te ontvangen. Maar met elke dag 40.000 bezoekers zijn de Wallen al bomvol. Daar kan helemaal niemand meer bij. Zelfs de dweilpauzeploeg niet.

De Spaanse jongens vinden het wel gezellig 'en nog lang niet zo druk als in Barcelona'. De twee zussen zijn het spoor bijster. 'Gezellig? Druk? Kun jij ze verstaan? Ik niet.' 'Nee, druk. Niet gezellig', mompelt Henk.

De gemeente omarmt nieuwe technologie en kan volle straten afsluiten en de horden

N BORREL EN EEN

spreiden met digitale *geo-fences*. Op een drukke buurtbijeenkomst had een enthousiaste *crowd management*-meneer uitgelegd hoe het allemaal werkt: 'Kijk naar de Arena, waar meer dan vijftigduizend voetballiefhebbers efficiënt geordend en optimaal gebruikmaken van schaarse ruimte. Anderhalve Arena per dag, dat moet de stad toch zeker kunnen hendelen, laten we niet overdrijven.' Zijn powerpoint toonde de buurt vol oranje en rode vlekken. Hoe roder, hoe uitdagender de crowd-meneer het leek te vinden. Henk was bezorgd en mompelde iets te hard: 'Maar past dat wel? Het is nu al elke week Koningsdag of Pride.' De crowd-meneer zapte naar een overzichtelijk stroomdiagram. Zet een paar drukte-experts bij elkaar met een flipover en je

hebt snel een lijstje maatregelen om meer ruimte te maken. De werkelijkheid is harder en hardnekkiger, wist Henk. Excursiegroepen blokkeren alle straten. Wie had er bedacht om tweeduizend gidsen een vergunning te geven? Tijdens het HemelvaartswEEKEND had Henk twee dagen lang zijn huis niet uit gekund. Maar op het NOS-Journaal spraken crowdmanagers van een groot succes: de crowd was 'gemanaged' en er waren opnieuw geen doden gevallen. Ook hond Boris werd zienderogen narriger. Een rondje fietsen in zijn eigen mand naar Waterland zat er niet meer in sinds Henk zijn fiets had moeten wegdoen. Sinds vorig jaar mogen er alleen nog maar huurfietsen rijden door de stad.

Het stadsbestuur was in 2020 het spoor volledig bijster geraakt in de zoektocht naar een normale stad. De dweilpauses van de burgemeester kwamen er niet, na nieuwe bezuinigingen op de handhaving en de reiniging. De onverwacht harde Brexit had een economische noodstop betekend. Zelfs de huizenmarkt was in het slop geraakt. Er werd al stilletjes nagedacht over sluiting van de Flesseman.

De wanhoop nam onder veel bewoners toe. De voorzitter van het wijkoverleg verhuisde. In de lokale krant maakte hij van zijn hart geen moordkuil: 'Afgelopen voorjaar vertrokken wij uit de jungle, zoals de Gemeentelijke Ombudsman onze buurt noemt. Wij verkochten ons huis met pijn in het hart. Ondanks de mooie plannen voor de autoluwe binnenstad werd de buurt langzaam het domein van agressieve straatdealers, opdringerige fietstaxi's, lawaaierige zuipschuiten, illegale kamerverhuur bij de burens en horden toeristen die overal de doorgang versperren. Zodra je buiten kwam, stond je in een oorlogsgebied.'

'Oorlogsgebied', mompelt Henk als hij dit leest. Hij had ook wel eens nagedacht over het verkopen van zijn huis. Maar de herinneringen aan de mooie jaren met Petra zijn hem te dierbaar. Trouwens, waar moet hij heen? Een woning elders in Amsterdam is onbetaalbaar en zijn dochter ziet hem al aankomen. Sociaal werkers in Amsterdam bekommeren zich tegenwoordig meer om de jeugd in de achterstandswijken in plaats van oudjes. Hij mompelt: 'Henk blijft!'

Tijdens de kerstborrel vallen de zussen van beneden hard uit over de Amsterdamse politiek: 'Het kneiterlinkse stadsbestuur slaat zich al jaren op de borst dat zij de letters van IAmsterdam hebben laten weghalen van het Museumplein. Maar hier, op straat? Overal vuil, overal toeristen, overal dealers en ze doen gewoon niks. De slager op de Nieuwmarkt is nu een Egyptische wafelbakker. Die Femke liet zich in het begin nog wel eens zien met alle camera's en fotografen. Maar nu? Femke laat niks meer van zich horen. Kunt u het begrijpen? Wij niet.' Henk snapt ze wel, maar het moet ook gezellig blijven op kerstavond. En het is nog maar drie maanden tot de volgende verkiezingen. Wat zou er dan gebeuren met kneiterlinks? Snel brengt Henk het gesprek daarom terug naar het weer, de gezondheid van de zussen en de kleinkinderen. Dat werkt. De lieve Spaanse jongens stappen

de drukke avond in. De nacht is nog jong. Als ook de zussen weg zijn, is kerstavond klaar voor Henk. Hij stapt in bed en valt, een beetje wazig door de borrels, in een diepe slaap.

*

Ook in zijn slaap dringt Amsterdam zich aan hem op. Is dat zijn gracht? Waar zijn de bomen? De gracht is breder gemaakt voor rondvaartboten en zuipschuiten. Zelfrijdende robotbusjes met haasttoeristen rijden in colonnes langs de gracht. 'Die busjes zijn elektrisch. Dat is duurzaam!', blaas een ambtenaar op AT5, 'en dat is goed voor de stad.' Henk woelt in bed. Het Koninklijk Paleis is Tourist Information Center. Tweeduizend straatdealers krijgen een vergunning. Henk ziet de Jordaan met rode lampjes. Crowd managers sturen daar toeristen heen als de Wallen overvol zijn. Hij hoort de crowd-meneer: 'Daar kunnen makkelijk vijftigduizend bezoekers per dag naartoe. Het is daar erg leuk.' 'Wil je je huis verkopen?' Het is de burgemeester zelf. Henk woelt en zweeft. 'Wil je je huis verkopen?!' 'Minder bewoners zijn minder klagers.' 'Oordoppen! Gratis oordoppen!' 'Niet met uw hond naar buiten. Dan moet u rekening-lopen!' 'Neenee!', schreeuwt Henk. 'Petra! Nee!' Met een ruk en zonder dekbed schiet hij wakker.

*

Het kost moeite om kerstochtend te beginnen. Het is stil in huis en hond Boris wrijft tegen zijn been alsof hij vragen wil: 'Gaan we niet naar buiten?' Onder het raam blèrt een Spaanse gids. Op het plein zingt een kerstkoortje 'Alice, who the fuck is Alice'. Henk zucht. De lampjes in de kerstboom branden. Hij kijkt naar het portret van Petra. In gedachten hoort hij nu weer de klokken van de Oude Kerk: 'De Steppe Zal Bloeien'. Het lied waarmee Petra werd begraven. Dan loopt hij naar de deur en zegt: 'Kom Boris, rondje Wallen'. Samen stappen ze de deur uit in het laagje verse sneeuw dat vannacht gevallen is. Henk heeft hier prachtige herinneringen en mompelt ondanks alles: 'Henk blijft!'

*

Lucie Snoeker

ADVIES NALATENSCHAP

- + Maak van uw nabestaanden geen 'spoorzoekers'
- + Hulp bij afwikkeling van een nalatenschap
- + Beter voorbereid naar de notaris voor opstellen / wijzigen (levens)testament

mail@luciesnoeker.nl
www.adviesnalatenschap.nl
020 627.61.48 / 06 5115.34.24

Een ECHTE Hollandse zaak met redelijke prijzen ook voor buurtbewoners met ondermeer een heerlijk broodje bal een uitstekende uiensoep een prima biefstuk en veel meer...

Oudezijds Achterburgwal 93

De openings-/sluitingstijden van het restaurant zijn:
Van: Ma - Vr 12:00 uur / Za en Zo 11:00 uur
Tot: Zo - Do 22:00 uur / Vr en Za 01:00 uur
Op vertoon van deze advertentie ontvangt u een korting van 10% in het restaurant

Warmoesstraat 111

OP ZOEK?

Eindeloze mogelijkheden als vrijwilliger

Vrijwilligers Centrale Amsterdam

Maak een afspraak voor een bemiddelingsgesprek!
www.vca.nu/centrum | 020-5301220

de koffie schenkerij

Genieten van goede koffie, heerlijke zoetigheden, een lekker broodje of biologische soep? Dat kan bij ons in de sacristie van de oude kerk! Binnen proef je de historie van deze prachtige plek en bij mooi weer is het genieten in het pittoreske tuintje. Graag tot ziens!

Oudekerksplein 27, de Wallen
Facebook.com/koffieschenkerij
Instagram: @de_koffieschenkerij

parfumerie.nl

Parfumerie "Marjo"
Zeedijk 68-70 & Damstraat 27-29

- Winnaar Thuiswinkel Awards 2015
- Veel voordeel & service
- Gratis verzending vanaf 60 euro
- 1 dag levertijd
- Gratis retourservice
- 9.1 Klantenbeoordeling
- 20 dagen bedenktijd
- Al 50 jaar 2 winkels in Amsterdam

jemi

bloemenwinkel
warmoesstraat 83a amsterdam
020 - 625 60 34 www.jemi.nl

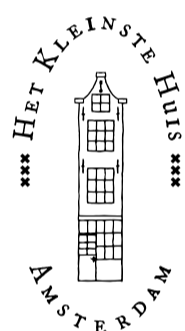
Wij zijn gespecialiseerd in:

- Abonnementen
- Trendy boeketten en arrangementen
- Bloemen lunches
- Workshops
- Bezorgservice voor binnen- en buitenland

Je zou je poten uit je k... lopen om hier een borrel te kopen

Rinus
Wil
Rob

Thee- en keramiekboutique
Specialiteiten van
Hollandse Bodem

Oude Hoogstraat 22
1012 CE Amsterdam
020 - 752 7585
www.hetkleinstehuis.nl

✕ Gemeente Amsterdam ✕

Wilt u informatie over uw buurt, kijk dan op www.amsterdam.nl onder "Buurten" in het hoofdmenu. Vervolgens vindt u uw gebied door te klikken op de kaart of met uw postcode.

U kunt zich abonneren op de wekelijkse digitale nieuwsbrief van stadsdeel Centrum via www.amsterdam.nl/nieuwsbrief

Informatie over de bestuurscommissie van stadsdeel Centrum vindt u via www.amsterdam.nl/gemeente/bestuurscommissies/

U kunt de gemeente bellen via 14 020 op werkdagen van 08.00-18.00 uur. U kunt ook WhatsAppen naar 06 4444 0655. Meer informatie en het contactformulier om te mailen vindt u via "Contact" op www.amsterdam.nl

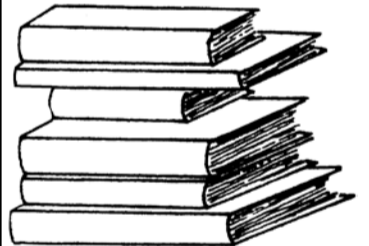
Volg stadsdeel Centrum op Twitter via @020centrum en klik op "Vind ik leuk" op de Facebookpagina van stadsdeel Centrum Amsterdam of van uw buurt: stadsdeel Centrum 1012.

Voor vragen over afval en reiniging belt u 14 020. Online een melding doen over beheer en onderhoud openbare ruimte kan via www.amsterdam.nl

Openingstijden en locaties van de Stadsloketten: www.amsterdam.nl

ANTIQUARIAAT A. KOK & Zn.

Oude Hoogstraat 14-18
1012 CE Amsterdam
telefoon 020 - 623 11 91
fax 020 - 623 28 09
e-mail: kok@xs4all.nl
internet: www.antiquariaatkok.nl

In- en verkoop van prenten en boeken. Specialisaties o.a. Kunst, Letterkunde, Architectuur, Archeologie, Topografie, Etnografie & Biologie.

nv Zeedijk

beheer werkt!

Wij bedanken alle bewoners, ondernemers en partners voor de fijne samenwerking in 2018. NV Zeedijk wenst iedereen goede feestdagen en een gezond 2019. Samen op naar een nog mooiere en prettigere buurt!

Zeedijk 47
1012 AR Amsterdam
+ 31 (0)20 625 84 67
+ 31 (0)20 620 33 49
info@nvzeedijk.nl
www.nvzeedijk.nl

Op onze website www.nvzeedijk.nl vindt u informatie over het werk van NV Zeedijk

JAN IJSKES FUNDERINGSTECHNIEN "DE COOGH"

- Plan ontwikkeling, constructeur en vergunning aanvraag.
- Trillingsarm heien en trillingsvrij persen $\varnothing 114$ t/m $\varnothing 406$ mm.
- Inpandig aanbrengen van stalen damwand.
- Heimachines met een doorrijdbreedte vanaf 63 cm.
- Minimale werkhooft 1,35 meter.
- Funderingsherstel inclusief sloop en betonwerkzaamheden.
- Opvijzelen en rechtzetten van woning en gebouwen.
- Paaladvies en paal controleberekeningen.

FUNDERINGSSPECIALIST

Daam Schijfweg 22-24, 1507 BD Zaandam
Tel.: 075 - 616 39 04, Fax: 075 - 635 67 62
info@decoogh.com / www.decoogh.com

佳利印刷 Kelly Printing & Copy

digital - offset - webdesign

In the heart of Amsterdam

Folders, Flyers, Placemat, Invoice, Envelop, Menu, Takeaway menu, Lamination, Binding, Hosting, Design, DTP, Roll-up Banner, Lettering, Business Card
Quick Stamps

Express Indoor / outdoor sticker, canvas, poster, light-board film, banner. All Sizes

Zeedijk 93, 1012 AT Amsterdam
T: 020 - 6273 354 F: 020 - 6247 884
E: info@kellyprinting.nl

Good quality & service

Afscheid van Eveline Brilleman (1946-2018)

HERMAN VUIJSJE

Ons voormalige redactielid Eveline Brilleman was tweeënzeventig toen zij op 8 oktober overleed. Veel te jong voor iemand die zo energiek in het leven stond en zich met zoveel toewijding inzette voor Amsterdam en de oude binnenstad. Haar hele leven lang deed ze dat, en het bleef niet onopgemerkt. Zo werd haar zowel de zilveren speld van stadsdeel Centrum als de gouden speld van de gemeente Amsterdam toegekend, uit erkentelijkheid voor haar bijdrage aan de leefbaarheid van de oude stad en met name de Zeedijk.

Bij de Zeedijk was ze zo intensief en op zoveel manieren betrokken dat zij mag gelden als een van de redders van die verloederde straat. Als communicatiemedewerker van de NV Zeedijk verzorgde Eveline jarenlang *De IJ-dijker, de Zeedijkkrant* en het *Zeedijknieuws*. Op de website *Zeedijknieuws.nl* bleef ze columns schrijven tot oktober vorig jaar, toen kanker bij haar werd geconstateerd.

Boeken

Ook in haar boeken klonk haar fascinatie voor de Zeedijk door. In 2004 publiceerde zij *De Zeedijk*, in 2012 gevolgd door *Chinese Karakters*, over

de geschiedenis van het Amsterdamse Chinatown. In 2016 was zij een van de medewerkers van het standaardwerk *Aan de Amsterdamse Wallen*, over de bedreigingen en kansen van deze oude buurt. Ook schreef zij, samen met Robin Brilleman, *Buigen voor een borrel*: de geschiedenis van likeurstokerij Wynand Fockink, eveneens onverbrekkelijk met onze buurt verbonden.

Aanvankelijk werkte Eveline, na het volgen van de sociale academie, bij de jeugdzorg in Diemen en Amsterdam-Noord. Later streek zij neer in de Buiten Oranjestraat bij de Haarlemmerdijk. Dat was het begin van haar activiteiten voor de leefbaarheid in de binnen-

stad. Ze begon te schrijven in wijkkrant *De Gouden Reael*, die later samenging met de *Wijkkrant Jordaan*, en redigeerde een bundel *Haarlemmerdijkies*, geschreven door Wim Lassing. In 2009 publiceerde zij *Rondom het Westerdok*, de geschiedenis van de Haarlemmerbuurt, de westelijke eilanden en het Westerdokseiland.

Voorzitter

Ook was zij voorzitter van wijkcentrum De Gouden Reael. Die rol als voorzitter lag haar goed: Evelines kracht lag in het verbinden van mensen. Contacten leggen, communicatie bevorderen tussen bewoners,

ondernemers en gemeente. Aan uitgesproken standpunten ontbrak het haar niet, maar haar methode was die van de harmonie. Voor ruziemaken moest je niet bij haar zijn, dat moesten anderen maar doen.

Talent voor vriendschap

Eveline trad niet op de voorgrond, maar intussen is de lijst van haar functies en activiteiten imposant. Ze was lid en voorzitter van het Binnenstadsberaad, een denktank die het stadsdeel adviseerde. Zat in de redactie van *Binnenstad*, het tijdschrift van de Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad. Initieerde de stadswandeling 'Rondje Oude Stad'. Hielp de herleving van de Hartjesdagen op de Zeedijk van de grond. En was vele jaren lang redactielid van onze buurtkrant. Veel van deze activiteiten verrichtte zij in samenwerking met anderen. Niet alleen in haar publicaties, ook in haar manier van werken was een familiegevoel belangrijk voor haar.

In haar persoonlijk leven was het niet anders. Eveline ging heel rustig haar eigen gang, vond het belangrijk haar leven hoogstpersoonlijk vorm te geven, maar was ook moederlijk en ontfermde zich over de mensen in haar nabijheid. Ze had een uitgebreide en geschakeerde vriendenkring en toen zij ziek werd, kwamen die haar om de beurt verzorgen en ontbijt en eten maken. 'Er was altijd bezoek', zegt vriendin Yellie Alkema. 'Eveline zei nooit nee tegen iemand. Ze had een talent voor vriendschap.'

Oudezijds Achterburgwal Water onder de 3D-brug ...

MIRJAM BOELAARS

We moesten er lang op wachten, maar eindelijk is het dan zover. Op 15 oktober zijn de herstelwerkzaamheden aan de kademuur aan de oneven zijde van de Oudezijds Achterburgwal begonnen. De kademuur en het riool tussen de Barndesteeg en de Oude Hoogstraat worden vernieuwd. Daarna zal de straat opnieuw worden ingericht.

Tijdens de werkzaamheden wordt de Stooftbrug, de tijdelijke voetgangersbrug bij de Stooftsteeg, verwijderd. Over het water is door de aannemer een platform gebouwd, waarop een mobiele kraan rijdt die wordt gebruikt voor de sloop van de bestaande kade.

Werkterrein

De aanvoer van bouwmaterialen en materieel gaat zo veel mogelijk over het water vanaf de Oudezijds Kolk. Het platform met bouwketen doet overdag dienst als werkterrein en als overslag voor bouwmaterialen. Na werktijd vanaf 16.00 uur en in het weekeind kan het publiek ervan gebruikmaken om de gracht over te steken.

Harold IJskes is de omgevingsmanager die de werkzaamheden begeleidt. Bewoners in de omgeving ontvingen van hem onlangs een uitvoerige informatiebrief, waarin hij ze ook een inkijkje in de toekomst geeft.

Als de werkzaamheden uiteindelijk gereed zullen zijn en het overslagplatform weer weg is, komt er in plaats van de huidige (tijdelijke) en de vorige (oorspronkelijke) brug van de Stooftsteeg weer een brug.

Brug

Al langere tijd gingen er geruchten dat het een stalen brug uit de 3D-printer zou worden. Het eerste ontwerp daarvoor was weliswaar sterk genoeg om de vele wandelaars op de brug te kunnen houden, maar bleek niet sterk genoeg bij aanvaring door een boot in de gracht. De plannen waren mooi: de brugrand begon laag aan de kademuur en werd naar boven toe steeds slanker en fijner. Juist het lage deel vormde het probleem en de gemeente wilde geen meerpalen in de grachten plaatsen of andere aanvaarbeveiliging.

Het ontwerp van de 3D-brug is inmiddels behoorlijk van vorm veranderd. Door proeven en testen is de vorm aan-

gepast aan het programma van eisen. Ook wordt hij voorzien van sensoren die geanonimiseerde data verzamelen, om het stadsbestuur te helpen bij het in kaart brengen van de drukte en te onderzoeken welke maatregelen welk effect hebben. Het ontwerp heeft op de Dutch Design Week de publieksprijs 2018 gewonnen.

Maar of de 3D-brug er daadwerkelijk komt, tijdelijk of permanent, is nog steeds niet zeker. De oorspronkelijke Stooftbrug is netjes opgeslagen. Het zou dus best ook kunnen dat die brug hier, na een noodzakelijke restauratie, weer terugkomt.

Herinrichting

De herinrichting van de buurt wordt binnenkort opnieuw geëvalueerd binnen de gemeente. Het huidige inrichtingsplan dateert namelijk van tien jaar geleden. Sindsdien is het aantal bezoekers op de Wallen behoorlijk gegroeid. Kortom, er zal nog heel wat water door de Achterburgwal stromen totdat de werkzaamheden klaar zijn, want die worden naar verwachting pas eind 2019 afgerond. Dan zullen er op het kale stukje gracht ook eindelijk weer bomen komen.

Wie vragen heeft kan terecht bij Harold IJskes, begeleidend omgevingsmanager, 06 113 17 119; h.ijskes@amsterdam.nl.

Ruwe bolster, blanke pit

GREET VAN DER KRIEKE

Soms kom je er een tegen – zo'n echte ruwe bolster, blanke pit. Neem Nelis Rozekrans. Hij is na veel omzwervingen nu werkzaam bij buurtbrouwerij De Prael. Op een steenworp afstand van zijn geboortehuis.

Nelis Rozekrans is in 1969 geboren op de Zeedijk en groeit daar ook op, als zoon van 'Rooie' Annie de Vries en 'Zwarte Gerrit' Nico Rozekrans. Voor zijn ouders is de kleine Nelis toch wel een erg druk kereltje, moeilijk om mee om te gaan. Maar gelukkig wonen opa en oma naast de deur, en zij nemen de opvoeding van Nelis op zich. 'Met harde hand en daar ben ik trots op', zegt hij.

Nelis ziet verschillende lagere scholen in de buurt van binnen, maar het liefst schooiert hij over de Zeedijk. Daar ziet hij de opkomst van de softdrugs. 'Ome Frits van de Wereld was de eerste die daarmee begon. Ja, en natuurlijk probeer je dat', zegt Nelis. 'Maar aan heroïne mocht ik niet komen, van mijn opa. Die was wel van een beetje hoeren en snoeren, maar niet van de harddrugs.'

Varen

Nelis moet na de lagere school maar gaan varen, vindt zijn opa. Dus gaat hij naar de lagere scheepvaartschool aan de Prins Hendrikkade. 'Je was daar intern en dat vond ik fantastisch. Ik heb voor kok geleerd bij Hubertus en toen heb ik tien jaar als kok gevaren. Ik ben begonnen bij Spliethoff, want ik wou Amsterdam onder m'n kont. Je komt in

Nelis Rozekrans in De Prael: één grote familie!

havens echt over de hele wereld, en je kan overal werken als kok. Ja, en dan ben je dertig. Je krijgt een vriendinnetje, er komt een kindje van en dan moet je toch je verantwoordelijkheid nemen.'

Hij neemt ook de verantwoordelijkheid voor zijn ouders, verzorgt zijn vader in Beth Shalom en kookt kippensoep voor oma. Als opa overlijdt, vraagt Nelis aan oma of ze verdrietig is. 'Bej-je-

gek? Ik heb 75 jaar voor die klereliker gezorgd, nou ga ik leven!' En dat doet ze. Menig keer komt er een telefoontje van café De Zon: *Nelis, ken je je oma effe ophalen?* 'Zat ze daar met een flinke slok op en wou niet mee. 104 jaar is ze geworden.'

Nelis is na veel omzwervingen eerst kok geworden bij De Prael. Hij vindt het een fantastisch bedrijf, één grote

familie! Hij voelt zich helemaal op z'n plek, inmiddels als barman en portier. 'Zaterdag is provincialendag', zegt hij. 'Die mensen komen echt van buiten. Die moet je effe leren hoe het hier gaat, ze denken dat alles mag.' Vrienden heeft Nelis niet. 'Die kosten geld', vindt hij. Maar gabbers heeft hij wel. 'En een paar bloedgabbers. Meer heb je niet nodig.'

Hofje van Stamppot

Het Hofje van Wijs, restaurant op Zeedijk 43, is gestart met iets nieuws: vanaf 15 december staan er diverse stamppotten op het menu. Deze oer-Hollandse gerechten kan men niet alleen ter plaatse komen eten, maar ook aan huis laten bezorgen.

Lex Heij van het Hofje: 'Denk aan zuurkool, hutspot, boerenkool. Maar we hebben ook een stamppot van de week, die net weer even anders is dan de normale stamppot. We doen daarbij geen concessies aan de smaak: het gaat om authentieke stamppotten.'

Wijs is natuurlijk van oudsher bekend als leverancier van koffie en thee van topkwaliteit. Dat blijft ook zo. Alleen kun je daar niet meer van bestaan, zo vertelt Heij. 'Er verandert voortdurend zoveel in de buurt dat we ons continu moeten aanpassen, want we willen hier heel graag blijven.'

Wat echter nog lang niet iedereen weet, is dat Wijs behalve koffie, thee en lunches ook volwaardige diners serveert. Op het menu staan voor-, hoofd- en nagerechten. De keuken is open tot tien uur en in de zomer tot half elf.

Eén van de specialiteiten van het huis is de kaasfondue. Er is keuze uit zeven verschillende varianten. 'Natuurlijk hebben we de traditionele kaasfondue

Hofje van Wijs bezorgt ook authentieke stamppotten aan huis

zoals iedereen die kent. Maar daarnaast hebben we ook fondue van bijvoorbeeld geitenkaas of Texelse schapenkaas.' Lachend: 'Nee, die kunnen niet worden bezorgd. Dat wordt al heel snel een hard blok waar je niks mee kunt. Daarvoor moet je echt zelf naar het restaurant komen.'

Om de nieuwe stamppotactiviteit een steuntje in de rug te geven krijgt iedereen die deze maaltijd bestelt een kortingsbon. Met die bon kan dan weer in het restaurant een kaasfondue worden besteld met 2,50 euro korting.

Geopend dinsdag t/m zondag, 12-24 uur.
Bezorging via Deliveroo en Thuisbezorgd.

Boeken voor Kerstmis

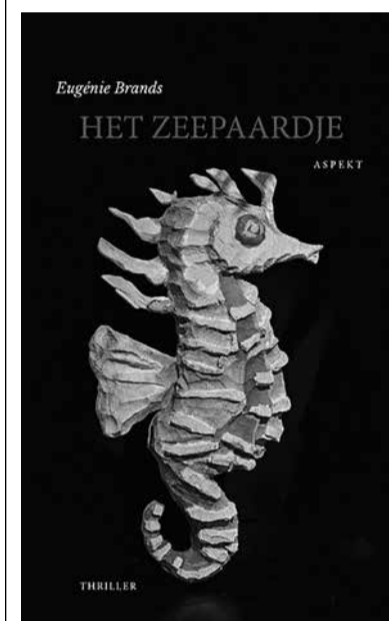
Thriller

Vorige maand verscheen *Het zeepaardje*, een thriller die zich afspeelt op Curaçao, Bonaire en in Venezuela. Het is het tweede boek van Eugénie Brands, geboren en getogen op de Oudezijds Voorburgwal op de hoek van de Trompettersteeg, de smalste steeg van Amsterdam.

Van Eugénie Brands bestaat een iconische foto, als jong meisje op een schommel, opgehangen in de Trompettersteeg. Zij heeft altijd theaterproducties aangekleed en is sinds kort gaan schrijven.

Tip: begin niet te laat op de dag met dit boek als u die nacht ook nog wilt slapen.

Het zeepaardje; uitgeverij Aspect; ISBN 9789463385015; € 16,95

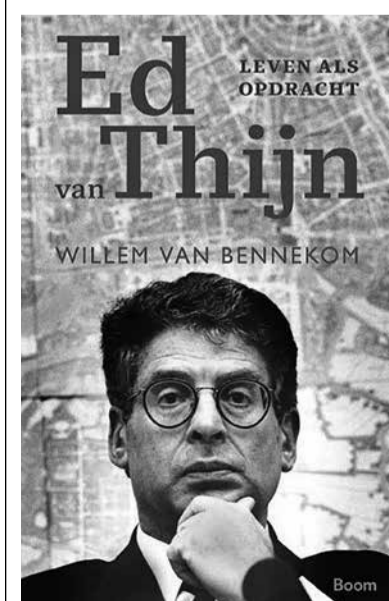

Ed van Thijn

Kortgeleden is er een fascinerend boek verschenen over oud-burgemeester Ed van Thijn. De auteur, Willem van Bennekom, schrijft: 'Ed van Thijn heeft geleefd alsof zijn leven een opdracht was, hem door een onzichtbare gebiedster verstrekt. Zelf was hij voor een groot deel van zijn leven thuisloos geweest. Dat, vooral dat, moest anderen worden bespaard.'

Niet een echte biografie over deze 84-jarige man, maar wel een zeer leesbaar verhaal. Vooral over de diepere zin van het leven.

Ed van Thijn; Boom uitgeverij Amsterdam; ISBN 9789024422432; € 24,90

Booking.com Start-ups mikken op verantwoord toerisme

Booking.com en de gemeente Amsterdam hebben in augustus Europese start-ups uitgedaagd om met oplossingen te komen voor verantwoord stedelijk toerisme.

De sterkste teams hebben een beurs en begeleiding gekregen om hun ideeën verder te ontwikkelen tijdens het Booking Cares Lab Amsterdam. Daarnaast mag één start-up met de gemeente samenwerken aan een pilotproject.

'Het is een vernieuwend initiatief van een grote werkgever in de stad, waar de gemeente vanuit haar lokale aanpak veel kennis aan kan toevoegen. Zo zorgen we dat de geselecteerde initiatieven aansluiten bij de uitdagingen van de stad, zoals hoe de stad schoon te houden, en dat ze dus toegevoegde waarde hebben', aldus een woordvoester van wethouder Udo Kock (toerisme).

Het doel van het project is om initiatieven die bijdragen aan een prettige, leefbare en duurzame stad te stimuleren, nu het toerisme almaar meer druk op de (binnen)stad legt. Volgens recent onderzoek van het NBTC telde Amsterdam in 2017 circa 21 miljoen bezoekers, inclusief dagjesmensen. Dit aantal zal volgens de raming oplopen naar 32 miljoen in 2030

Meeprofiteren

De jury selecteerde uit de meer dan honderd aanmeldingen tien teams met innovatieve ideeën voor toerismespreiding, gedragsverandering en inclusieve

groei – waarbij iedereen meeprofiteert van het toerisme. Andere criteria waren onder meer de mogelijke impact, de haalbaarheid en de meetbaarheid.

De teams werkten samen met een mentor hun plan uit, waarna er vier een beurs wonnen om binnen dertig dagen hun plan leven in te blazen en hun oplossingen voor Amsterdam te implementeren.

Het Britse iGeolise won met zijn *Traveltime Platform*-idee de grootste beurs van 24.000 euro. Met deze technologie kun je vanaf iedere plek in de stad binnen 0,3 seconde zien hoe je het

snelst op maximaal tweeduizend verschillende bestemmingen kunt komen. Daarvoor worden nieuwe apps ontwikkeld. Louisa Bainbridge van iGeolise: 'We willen toeristen laten zien dat er meer is dan alleen de grachten en het Red Light District.'

Het Griekse Clio Muse won 20.000 euro voor hun audiotours. Het in Amsterdam opgezette Secret City Trails kreeg 19.000 euro voor het idee om met games een stad te ontdekken en het Nederlandse Seavents ontving 18.000 euro voor hun afvalverwerkingsplan. Half november vond opnieuw een

pitch plaats van alle tien de teams voor aanvullende beurzen. De uitslag daarvan was nog niet bekend toen deze krant werd gedrukt.

Alle kosten, planning, beurzen en mentoren worden door Booking.com aangeboden. Dit ooit als start-up begonnen Nederlandse bedrijf heeft verschillende projecten lopen om duurzaam toerisme te stimuleren. Daarvoor is in 2018 in totaal 4 miljoen euro beschikbaar gesteld. De gemeente voorziet het Amsterdamse project van kennis en experts.

Seavents ontving een beurs van 18.000 euro

Politiesurveillanten

Dinsdagmiddag half twee. Er heerst een jolige sfeer in bureau Nieuwmarkt, waar twintig aspirant-agenten met hun trajectbegeleider Hermanjan Jansen in afwachting zijn van een briefing.

Een van de aspiranten is Leroy. Hij heeft bij een sportwinkel gewerkt en hield daar regelmatig winkeldieven staande. Zo kwam hij in contact met een wijkagent die hem adviseerde bij de politie te solliciteren.

Hij heeft er geen moment spijt van gehad. Negen maanden geleden is hij met zijn collega's aan de Politieacademie in Amsterdam begonnen met de opleiding tot surveillant. Na een periode van afwisselend theorie en praktijk gaan ze vandaag surveilleren op de Wallen.

Wijkagent Anton den Haan bespreekt de diverse onderwerpen waar de aspiranten straks mee te maken kunnen krijgen zoals het alcoholverbod. Den Haan: 'Alcohol doet iets met het gedrag van bezoekers. Hou daar rekening mee. Men denkt vaak dat het op de Wallen een groot feest is, terwijl hier juist meer regels gelden dan in andere delen van het land.'

Ook wijkagent Dick Eenhuizen spreekt de aspirant-agenten toe: 'Vandaag speelt Ajax tegen Benfica. Er zijn supporters in de wijk, wat om een andere werkwijze vraagt. Je moet goed weten met wie je te maken hebt. De situatie kan van het ene op het andere moment veranderen.'

Zodra de briefing ten einde komt gaat men de straat op. Het mes snijdt aan twee kanten. De aspiranten doen ervaring op én de Wallen krijgen extra toezicht. Anders dan rond de wedstrijd Nederland-Engeland, toen het tot ongeregelde heden kwam, blijft het met de Portugezen rustig op straat.

Halverwege de middag toont Leroy zich tevreden over hoe het gaat. Hij heeft dealers weggestuurd en bezoekers aangesproken op overtreding van het alcoholverbod. De opleiding duurt nog negen maanden. Daarna gaan de aspiranten aan de slag als arrestantenbewaker. Leroy vindt dat jammer, want hij geeft de voorkeur aan surveilleren. In plaats van ze te verzorgen vangt hij liever zelf de boeven.

Waag Denkers en makers

NORINDA FENNEMA

Vier culturele instellingen hebben onlangs aangekondigd zich gezamenlijk te gaan profileren in het Burgwallengebied: De Oude Kerk, Ons' Lieve Heer op Solder, Media-matic en Waag.

Hoe verschillend deze instituten op het eerste gezicht ook mogen lijken, ze zijn alle stevig geworteld in de buurt. In gebouw De Waag, centraal gelegen op de Nieuwmarkt, wordt er nagedacht over toekomstoplossingen voor een buurt die onder invloed van de technologie in rap tempo verandert.

Technologische oplossingen

Waag bestaat volgend jaar als instituut 25 jaar en opereert op het kruispunt van kunst, wetenschap en technologie. Het doet onderzoek naar de impact van technologie op de wereld om ons heen. Twee centrale vragen daarbij zijn: hoe willen wij ons verhouden tot technologie, en hoe willen we onze samenleving organiseren?

Marleen Stikker, medeoprichter van Waag, en Christine van den Horn, verantwoordelijk voor het publieksprogramma, leggen uit wat er allemaal gebeurt in het imposante gebouw.

In de Waag zijn er exposities, lezingen

en presentaties, maar wordt vooral het publiek actief betrokken bij het proces van nadenken, onderzoeken en maken. Hier kun je, ook als buurtbewoner, iedere donderdagavond terecht om mee te praten of zelf tijdens workshops te experimenteren met technologie. Er is hier een fab lab gevestigd, met digitale fabricagemachines zoals 3D-printers en een lasersnijder, maar ook een bio lab en een textiel lab.

Stikker: 'Een voorbeeld is de workshopserie MakeHealth, waar mensen samen zorgoplossingen bedenken die het leven van zowel de patiënten als de zorgprofessionals makkelijker maken.'

Door het publiek bij ontwerp- en maakprocessen te betrekken, kunnen er nieuwe invalshoeken en betekenissen ontstaan die op hun beurt weer als uitgangspunt kunnen dienen voor nieuwe experimenten. Mensen die zelf werken aan oplossingen voor hun eigen problemen worden vanzelf meer betrokken bij hun omgeving. Onderwerpen die zich daar goed voor lenen zijn bijvoorbeeld duurzaamheid, leefbaarheid, gezondheid en inclusiviteit. Van den Horn: 'Wij hechten bij Waag erg aan verschillende perspectieven. Zo zijn er ongeveer zestig 'denkers' en 'makers' die zich vanuit wetenschap en kunst bezighouden met onderzoeks-

lijnen en bijzondere projecten. Bij ons komen onze onderzoekers altijd in contact met schoolkinderen, bewoners en bezoekers. Dat blijkt heel inspirerend voor alle partijen.'

Waag maakt deel uit van een lokaal netwerk en heeft ook internationaal goede contacten. Regelmatig komt een toonaangevende spreker een lezing of workshop houden. Van heinde en

verre komen bezoekers op deze bijeenkomsten af: het delen van opgedane kennis is daarmee een belangrijk speerpunt

Actieve buurtgenoten

Ook voor 2019 zijn er plannen. Het komend jaar start Waag citizen science-projecten, om met actieve en geïnteresseerde buurtgenoten samen te

werken aan vernieuwende oplossingen voor problemen in onze eigen buurt, zoals de kwaliteit van de leefomgeving qua licht en geluid, of bijvoorbeeld ook gammastraling.

Bent u geïnteresseerd? Neem dan een abonnement op de digitale nieuwsbrief via www.waag.org.

Christine van den Horn en Marleen Stikker

1012 INC

investeert in de binnenstad!

info@1012inc.amsterdam 1012inc.amsterdam 020 5885 678

QUARTIER
PUTAIN
xxx

Oudekerksplein 4
Amsterdam
020 771 56 13
@quartierputain

ma-wo 08.00-18.00
dond 08.00-23.00
vrij 08.00-00.00
zat 09.00-00.00
zon 09.00-18.00

QUARTIERPUTAIN.NL

Werken als barista of bartopper bij
AMSTERDAMS FINEST
020 771 56 13 • info@quartierputain.nl

Ben je op zoek naar gezond en lekker eten voor onderweg of om mee te nemen naar huis?

TRADE, beter bekend als jouw neighbourhood foodmarket, biedt een unieke mix van streetfood en je dagelijkse boodschappen. Alles onder één dak en voor elk wat wils. In TRADE kun je terecht voor een uitgebreid aanbod van bijzondere producten voor een gezonde lunch of een smakelijk diner.

Ook vind je er vestigingen van Juice Brothers, Van Leeuwen Vegan Ice, Meneer Temaki en Bouillon Brothers voor vers bereide gerechten met ingrediënten van dichtbij en ver weg maar altijd verantwoord en met een verhaal.

Kom langs en ontdek het zelf!

MENEER TEMAKI

BB BOUILLON BROTHERS

JUICEBROTHERS Van Leeuwen

Warmoesstraat 98

7 dagen per week open:
van 09:00 t/m 22:00 uur

Eetcafé de Brakke Grond
Dagelijks geopend voor koffie, lunch, borrel en diner.

WOUT ARXHOEK
FROMAGER DEPUIS 1972

KAAS CHEESE QUESO FROMAGE

www.MaskshopVenice.com

Worldwide shipping
Warmoesstraat 18a
1012JD Amsterdam
+31 (0)20 320 3389
mail@maskshopvenice.com

Openingstijden winkel:
dagelijks 12.00 - 19.00 uur
donderdag tot 21.00 uur

voor uw ramen

CAPSICUM
NATUURSTOFFEN
Oude Hoogstraat 1
Amsterdam
www.capsicum.nl
020 6231016

GRAND CAFÉ
KRASNAPOLSKY

+31 (0) 20 554 6114
www.grandcafekrasnapolsky.nl

Met de lekkerste KAZEN,
mooie wijnen,
en Delicatessen
Rokin 66

ZEEDIJK 43

cc oude doelen

Oude Doelenstraat 11
1012 ED Amsterdam
020-3032453

 coffeecompany

Bezoek nu het
vernieuwde museum

MUSEUM
Ons' Lieve Heer op Solder

Oudezijds Voorburgwal 38-40
Amsterdam www.opsolder.nl

LES PETITES PUCES

(HANDGEMAAKTE) STERADEN
& UNIEKE CADEAUTJES!

Kom voor Kerst nog even langs op
SINT JANSSTRAAT 61

Knip deze advertentie
uit voor 15% Kerst-
korting op 1 artikel
naar keuze!!

Condomerie
condoomspeciaalzaak
winkel · online shop

groothandel · deskundig advies
Warmoesstraat 141 · Amsterdam
tel: 020-6274174

condomerie@condomerie.com
volg ons op FaceBook, Twitter en Instagram
@condomerie #condomerie

Prullenbakken

De meningen over de groene prullenbakken zijn verdeeld

Gifgroene wansmaak

Je hebt een schitterende binnenstad barstensvol monumenten. Het pronkstuk is ongetwijfeld de Oude Kerk, het oudste gebouw van de stad. Maar ook de Waag is een juweeltje. Zelfs de gaten in de muur waar ooit de ophaalbrug heeft gezeten zijn nog te zien.

Ach, er is zoveel eigenlijk. De Stadsbank van Lening, het Leeuwenhuis, In t'Aepjen, Ons' Lieve Heer op Solder. En nog zoveel meer.

Zo'n exterieur, daar moet je zorgvuldig mee omgaan. Daar mag je niet aankomen. En daar moet je alleen wezensvreemde dingen in zetten als het per se nodig is. En als het dan echt moet, dan graag wel een beetje in de stijl van die overweldigende pracht.

Dus geen gifgroene vuilnisbakken. Terwijl er over elke scheid een inspraakronde wordt gehouden – niets van dit alles, voor zover mij bekend, met betrekking tot de gifgroene vuil-

nisbak. Het hele Wallengebied is er mee volgeplempt zonder dat iemand het wist.

Ja, ze zijn ecologisch zeer verantwoord en het zou best kunnen dat er nu wat minder rotzooi op straat wordt gegooid. Of dat echt zo is kunnen we overigens pas na de komende zomer beoordelen. Maar is het dat waard? Wat minder vuil, tegenover een permanente uitstalling van wansmaak. Nee toch? Dus weg met die gifgroene wanproducten!

WILLEM OOSTERBEEK

Gifgroene noodzaak

In de binnenstad wordt door bezoekers vooral op straat gegeten en gedronken. De Damstraat is een schoolvoorbeeld van open-pui-verkoop. Al wandelend worden er wafels, zakken friet, hamburgers, pizza-slices en blikken Red Bull en Heineken genuttigd.

En als de pizza op is en het blikje leeg, waar moet je die dan laten? Tot voor kort stonden alle elektriciteitskasten en vensterbanken vol met zoi die overbleef na zo'n ambulante maaltijd. Daaruit bleek dat mensen hun afval wel ergens wilden achterlaten, maar daar geen plek voor vonden.

De gemeente bleef lange tijd beweren dat er voor meer prullenbakken geen geld beschikbaar was. Niet alleen kosten prullenbakken geld, ook het legen van de bakken vormde een te grote kostenpost. Het resultaat was dat de veegploegen achter de feiten aan bleven vegen en iedereen soms kniediep door het afval banjerde.

Nu zijn er gifgroene bakken geplaatst. Nee, ze zijn niet mooi. Ze zijn spuuglelijk. Maar ze vallen op en ze zijn er. Ik zie het zwerfafval zienderogen afnemen. Tel uw zegeningen.

BERT NAP

Kerstmenu van de Nieuwmarkt

Uw startpunt voor een heerlijk kerstmaal

Doe de kerstboodschappen eens op de biologische boerenmarkt op zaterdag (half negen tot half zes), in plaats van in de supermarkt. Vrijwel alle ingrediënten voor deze kerstrecepten zijn daar verkrijgbaar. En kijk dan rustig rond in de ongeveer twintig kramen: er zijn allerlei lekkere dingen te koop. Ook vlees, brood en condimenten. Zo worden het heerlijke kerstdagen!

Portobello (grote kastanjechampignon) gevuld met schapenkaas

- Verwarm de oven voor op 200 °C.
- Maak de portobello's schoon (een per persoon of gebruik kleinere kastanjechampignons), snijd de stelen af en hak deze grof.
- Kook de paddenstoelen 5 minuten in groentebouillon, giet ze af en rangschik ze in een met olijfolie ingevette platte ovenschaal.
- Fruit een kleine fijngesneden ui in olijfolie in 5 minuten glazig en voeg de gehakte stelen van de paddenstoelen toe. Bak dit nog enkele minuten zachtjes, voeg verse tijm en rozemarijn toe en laat even iets afkoelen.
- Meng er lekkere schapenkaas door (bijvoorbeeld La Nauc, 30 gram per persoon) en vul de paddenstoelen over.
- Bak de gevulde portobello's in de oven in 15 minuten gaar en bruin.

Allerlei variaties zijn mogelijk: verse spinazie (kort gebakken en goed uitgelekt), zongedroogde tomaatjes, rode peper, geroosterde pijnboompitten of gehakte noten.

Ovenschotel met aardappel en 'sweet dumpling' pompoen

- Verwarm de oven voor op 200 °C.
- Kook 1 kilo geschild (lekkere) aardappelen tot ze gaar maar nog wel stevig zijn, snijd ze daarna in schijfjes.
- Snijd de pompoen (1 kilo, onge-

schild) in stukjes, de 2 preien en 2 rode (punt)paprika's in dunne ringetjes. Kook deze een paar minuten in een beetje water.

- Snij een rode peper (zonder zaadlijsten) en twee tenen knoflook fijn.
 - Doe het groentemengsel met een beetje kookvocht in een met olijfolie ingevette ovenschaal.
 - Verdeel de rode peper, knoflook en 100 gram zonnebloempitten erover. Strooi daarover verse tijm (gerist van 4 takjes), peper en zout naar smaak.
 - Dek het geheel af met een laag aardappelschijfjes en bestrooi met fijnge-sneden dille (8 takjes).
 - Zet de schaal 30 minuten in de oven tot de aardappelschijfjes een bruin korstje hebben.
- Serveertip: de pompoen kan ook uitgehold worden en zo zelf dienen als schaal (de schil wordt zacht in de oven). Het gerecht kan verder nog uitgebreid worden met gebakken paddenstoelen, andere kort gekookte groente of gehakte noten.

Panna cotta met frambozensaus

- Week 4 gelatineblaadjes gedurende 5 minuten in ruim koud water.
- Breng 6 deciliter slagroom met 70 gram poedersuiker, 1 vanillestokje en de geraspte schil van 1 citroen aan de kook. Laat dit zachtjes sudderen tot er ongeveer 2/3 deel over is.
- Haal het vanillestokje uit het room-mengsel, schraap het merg eruit en doe dit weer terug.
- Knijp de gelatine goed uit en los het – van het vuur af – op in het warme roommengsel. Laat het geheel iets afkoelen
- Spatel er 2 deciliter dikke boerenyoghurt door, verdeel het mengsel over 6 vormpjes en laat minstens 3 uur opstijven in de koelkast.
- Stort de panna cotta op bordjes en serveer het met de frambozensaus en een blaadje verse munt.

Fijne kerstdagen en een gezond 2019!

BUURT HISTORIE

Willem de Jong van Poelgeest

Gruitbier

Volgens Jan Wagenaar, geschiedschrijver van Amsterdam in de 18de eeuw, werd hier al in de 13de eeuw bier gebrouwen. Daarmee behoort deze drank tot de oudste handelswaar van de stad. Het was gruitbier. Anders dan het huidige bier dat met hop wordt gebrouwen, had gruitbier een relatief hoog alcoholgehalte. In de Lage Landen werd dit gemaakt uit een mengsel van graansoorten waaraan bederfwerende kruiden en hars waren toegevoegd: gruit.

De stadsoverheid hief 'gruitgeld' (accijns) op de grondstoffen. Dit bedroeg 14 stuivers voor het bier van buiten de stad en 9 stuivers voor het in Amsterdam gebrouwen bier. Het gruitgeld werd betaald door de brouwers. De bieren moesten voldoen aan strenge kwaliteitseisen, zogenaamde keuren.

Pas in de loop van de 14de eeuw gingen de Duitse gehopte bieren invoeren en in de loop van de 15de eeuw gingen men deze nieuwe biersoort hier ook zelf maken.

In een groot biervat ging 120 'Amsterdamse mengel' (144 liter), in een half vat 60 mengel (72 liter). Alleen bierdragers mochten deze vaten bezorgen, begeleid door speciale marktmeesters. Meestal werden sledes gebruikt voor het vervoer en volgens de stadsverordening mocht zo'n slede maar door één paard worden getrokken.

De Bierkaai

Bierbrouwerijen waren in de hele stad gevestigd. In 1505 waren het er al negen. Het geproduceerde bier werd in 1492 nog gelost op het Damrak, bij de Papenbrugsteeg, en daarna aan de Oudezijds Voorburgwal. Het werd in de omgeving opgeslagen in pakhuizen. Bij wet was het echter nadrukkelijk verboden om vanuit pakhuizen of huizen dit bier te tappen.

De handel werd uitsluitend geregeld door makelaars en vond plaats op de Oudezijds Voorburgwal aan de even zijde bij de Oude Kerk. Ook op de Nieu-

wezijds Kolk en de Herenmarkt werd in bier gehandeld. Dit waren kleine biermarkten.

De markt aan de Oudezijds Voorburgwal groeide uit tot de grootste biermarkt van de stad: hij liep van de Oudezijds Kolk tot aan de Varkenssluis bij de Damstraat. Dit deel noemde men dan ook de Bierkaai. De bierdragers waren potige lieden en je moest er geen ruzie mee krijgen.

Daarom zeggen we nog steeds: 'Het is vechten tegen de Bierkaai!'

Alarm: 112

Politie en Brandweer:

Alarmnummer	112
Niet spoedeisend	0900-8844
Brandweer Amsterdam	(020) 555 66 66

Wijkagenten:

Dick Eenhuizen	06 51 41 38 86
Anton den Haan	06 10 83 65 37

Handhaving:

Bij overlast op straat	14 020
Horeca overlast	14 020
Milieu-overtredingen	14 020
Inspectie Bouwen en Wonen	14 020
Meldpunt Overlast water	0900-9394
Parkeerbeheer	(020) 251 33 22
Wegslepen	(020) 251 33 23

Gezondheidszorg

Ambulance Amsterdam	(020) 570 95 00
Eerste hulp OLVG	(020) 599 30 16

Centrale Doktersdienst	088 00 30 600
Kruispost	(020) 624 90 31
Dierenambulance	0900-210 00 00

Gemeente Amsterdam:

www.amsterdam.nl	
Stadhuis	14 020
Gemeentelijke Ombudsman	(020) 625 99 99

Stadsdeel Centrum:

www.amsterdam.nl/centrum	
Algemene informatie	14 020
Meldpunt Zorg & Woonoverlast	(020) 255 2914
Aanmelden Grofvuil	(020) 256 35 55
www.amsterdam.nl/afval/grofvuil/ophalen/centrum	

Wijkcentrum:

www.oudestad.nl	
d'Oude Stadt	(020) 638 22 05

Storingen:

Openbare verlichting	14 020
Gas en elektriciteit	0800-9009

nieuws overzicht

oktober

- 4** Delen van de Oude Kerk die voorheen niet toegankelijk waren, worden opengesteld voor het publiek.
- 8** Eveline Brilleman, voormalig redactrice van deze krant, strijdster voor een leefbare buurt en schrijfster van enkele boeken over onder andere de Zeedijk, overlijdt op 72-jarige leeftijd.
- 19** Casa Rosso viert zijn vijftigjarig bestaan.
- 22** De 3D-geprinte brug die over de Oudezijds Achterburgwal moet komen, is af. Hij ligt tijdelijk tentoongesteld in Eindhoven en wordt naar verwachting medio 2019 geplaatst nabij de Stooftsteeg.
- 24** Ondanks een horecastop mag er toch een terras komen op de Oude Turfmarkt.
- 31** De coalitiepartijen overwegen om de prostitutie naar andere buurten te verplaatsen.

november

- 3** Strengere handhaving en toegangskaartjes. Die maatregelen stellen de voormalige wethouders Frits Huffnagel (VVD) en Caroline Gehrels (PvdA) voor in de strijd tegen het overtoerisme.
- 7** De beloofde dweilpauses om de straten schoon te vegen, blijken ondanks de belofte van burgemeester Halsema niet te zijn ingevoerd.
- 10** De stad bevindt zich in een handhavingscrisis, aldus ombudsman Arre Zuurmond.
- 11** Een meerderheid van de raad steunt een volledig Airbnb-verbod voor drie buurten in Amsterdam, waaronder de Wallen.
- 13** Ophef over woningen van de NV Zeedijk. Deze zouden al maanden leegstaan omdat de gevraagde huren veel te hoog zijn.
- 15** Volgens burgemeester Halsema is ombudsman Arre Zuurmond uit de bocht gevlogen met zijn oordeel dat Amsterdam een 'wetteloze jungle' is met een 'handhavingscrisis'. Halsema vindt dat soort opmerkingen buiten proportie.
- 16** Op de Wallen kan bij prostituees niet meer met een creditcard worden afgerekend.
- 24** Tot ergernis van politici en coffeeshophouders rukken de cannabisproducten op in de binnenstad. Dat meldt *Het Parool*.
- 25** Thérèse van der Helm, sociaal verpleegkundige en vertrouwenspersoon voor prostituees, overlijdt op 72-jarige leeftijd na een kort ziekbed. Ze werd bij leven ook wel de godmother van de sekswerkers genoemd.

december

- 2** Na een verblijf van vierenhalve maand vertrekt ombudsman Arre Zuurmond van de Wallen.
- 4** De bezwaren tegen het rode raam in de Oude Kerk zijn door het dagelijks bestuur van stadsdeel Centrum ongegrond verklaard. De vergunning voor het raam is volgens het stadsdeel terecht afgegeven.
- 6** Handhavers pleiten voor het dragen van wapens op met name de Wallen. Ze zijn bang dat ze worden belaagd tijdens de jaarwisseling. Burgemeester Halsema wil ze hooguit uitrusten met een bodycam.
- 11** Burgemeester Halsema kondigt strenge handhaving van het alcoholverbod op de Wallen aan.

WONEN OP DE WALLEN

Wie? Sylvia Lautenbach.
Waar? Bethaniëndwarsstraat, sinds 1971.

NORINDA FENNEMA

Sylvia woont al sinds vlak na haar geboorte in de Bethaniëndwarsstraat, eerst bij haar ouders en nu al vele jaren een stukje verderop, samen met haar dochter Rosyl, hond J-Lo en poes Senna. Haar moeder woont nog steeds in het ouderlijk huis.

Ze heeft het eens op internet nageplozen: minstens vijf generaties waren in deze buurt woonachtig. Ook haar oma Gerritje Kloot, van wie zij een grote foto in huis heeft hangen. En ook de vijf zusters van oma woonden met hun gezinnen allemaal in de Bethaniënbuurt.

Sylvia kent elk hoekje van de buurt. Als kind ging ze naar school bij de zusters Augustinessen. Als het zo uitkwam, nam haar vader haar mee naar het koffiehuis aan de Kloveniersburg-

wal, waar ze altijd iets lekkers te drinken kreeg uit mooi glaswerk.

Tegenwoordig werkt Sylvia in ditzelfde pand. Dat vindt ze heel bijzonder, want ze heeft fijne herinneringen aan het koffiehuis van oma Jan en tante Marie Bisschop. Daar werkte ook tante Sjaan, op wie ze dol was, maar die helaas niet meer leeft. Tegenwoordig heeft haar familie daar al jaren een souvenirwinkel.

Haar vader begon in de straat een werkplaats waar hij fietsen repareerde en nu heeft de familie twee winkels in de buurt. Het is jammer dat haar vader is overleden en niet meer ervan kan genieten dat het allemaal zo goed gaat. Eind december heeft Sylvia het druk met de verkoop van vuurwerk. Al 32 jaar vaste prik, zonder gedoe, alleen maar leuk. De vaste klanten die ooit als kinderen al vuurwerk kochten, komen nu vuurwerk bestellen met hun eigen kinderen.

In al die jaren heeft Sylvia de buurt zien veranderen. De verslaafden zijn gelukkig weg, het winkelaanbod is behoorlijk veranderd en de drukte neemt toe. Op zich allemaal prima, maar waarom moeten bezoekers zo'n rommel maken? Overal gooien ze verpakkingen en peuken neer. Dat geldt eigenlijk ook voor sommige van de nieuwe bewoners.

Vroeger kende ze vrijwel iedereen in de straat. Ze noemde ze allemaal oma en tante, maar er zijn er heel wat verhuisd of overleden. Aan moppen heeft Sylvia eigenlijk een grote hekel, liever spreekt ze bezoekers aan als die zich niet goed weten te gedragen. 'We moeten toch allemaal een beetje voor onze buurt zorgen?'

Wel vindt ze het jammer dat door alle paaltjes de buurt slechter bereikbaar is. Parkeren is ook soms een hele opgave, dat is vooral lastig als ze terugkomt van haar paarden. Maar verhuizen, dat nooit!

Sylvia Lautenbach en J-Lo

Hemelse Modder bestaat 35 jaar

NORINDA FENNEMA

In tijden dat de snelle hap steeds belangrijker lijkt te worden, is het geruststellend dat er op Oude Waal 11 al jaren een restaurant zit waar rustig genieten van mooie gerechten nog steeds het uitgangspunt is: Hemelse Modder.

Eigenaar Quintin Haak verheugt zich al op volgend jaar, want in juni bestaat het restaurant 35 jaar. Ter gelegenheid van dit jubileum is hij druk bezig met het samenstellen van een eigen kookboek. De keuken van het restaurant is meer dan ooit klassiek Frans en Nederlands georiënteerd, zij het met een moderne draai, constateert hij bladerend in de twee eerdere kookboeken van het restaurant. Alle recepten zijn onderhevig aan ont-

wikkeling. Zelfs het beroemde dessert waaraan het restaurant zijn naam ontleent, kent inmiddels vele varianten. Bijvoorbeeld met sinaasappellikeur of met koffie.

Hemelse Modder werkt met biologische producten, afkomstig van lokale producenten en met zorg gecombineerd tot gebalanceerde gerechten. De seizoenen zijn hierbij leidend. Voor de bereiding van groenten is zeer veel aandacht, dus op vegetarisch gebied valt er ook veel te genieten. Vrijwel alle wijnen zijn biologisch gecertificeerd en van hoge kwaliteit.

Naast de vaste kaart is er maandelijks een extra menu met gerechten die naar wens kunnen worden gecombineerd.

Vernieuwd terras

Quintin Haak streeft naar een grote diversiteit van gasten. Naast stellen,

Quintin Haak verheugt zich op het jubileumjaar

families en vriendengroepen ontvangt Hemelse Modder personeel van bedrijven en hotelgasten met een goede smaak. Wie er een heerlijke avond heeft gehad komt graag weer terug. Ook buurtgenoten bezoeken het restaurant graag.

Het interieur verandert af en toe een beetje, maar de sfeer blijft gewoon prettig en ontspannen. Aan de achterzijde, in een verzorgd en aangenaam straatje en omringd door veel groen en bloemen, kan op warme zomeravonden gedineerd worden op het vernieuwde terras.

Quintin Haak onderhoudt een goede

band met zijn burens. Een bovenbuurman kweekt op zijn dakterras kruiden die hun weg vinden naar de keuken van het restaurant. Lokaler en verser bestaat natuurlijk niet.

In het kille najaar staan er rijke gerechten op de kaart waarin bietjes, bloemkool, linzen, sjalotten en diverse soorten paddenstoelen zorgen voor warmte. En uiteraard ook wild en gevogelte. Zo heeft elk seizoen zijn charme; dat weten ze bij Hemelse Modder maar al te goed.

Dagelijks geopend, 18-22 uur.
Meer informatie: hemelsemodder.nl

De redactie en de bezorgers van d'Oude Binnenstad wensen u fijne feestdagen en een gelukkig 2019!